

accipere. ut in uiliū omniū & in
 uiliū & unomihim xpm si
 hūdiu genitū & pater na
 tū ante omnia secula dī ex dō
 lum ex lumine dī uerū ex dō
 uero. natū non factū. homou
 pater. hoc ē uerū dē cū parte
 sobritia. p quē omnia facta
 sunt. quippe non ex ppter nām
 saluē dē descendit & incarna
 tur dē p pūcō & maria uir
 gine. homo factus p pater & t
 sub pōtētiō pilato. repulcur
 tētia die resurrexit. ascen
 dit in celum & sedet ad dexetam
 patris EXPL CONCILII

**IN EP KAN CO
 CILIORVM DI
 VERSO AFRE
 NE PROVINCE**

Recta sunt etiam in ista syno
 do diuersa concilia uniuersę
 prouincie africę tran
 factis temporibus aureli cartha
 gnenis episcopis celebrata.

Gloriosissimo imperatore theodosio

aug. iii. & habundantio aug. mense aui
 id est octubris yppone regionis cęsarario
 basilice pacis. & cęter huius gestis consili
 id est cęsarionis sunt que ea que ibi facta
 non sunt in superioribus probantur inferca;

**DE CONCILIO CHARTAGINENSIBILE
 GATIEPI PROCONSULARIS AD CONCILIA
 AD RUM ET IN ID EST IN ANTICIA**

Gloriosissimis Imperatoribus archadio iii.
 & honorio ii. agē cōm r̄ uikt̄ rumularū
 chartagine in hoc concilio legati delecti sunt
 epi pro concilium ad rumentinum;

**DE CONCILIO CHARTAGINENSI
 SIMULTA STATUTA SUNT.**

Cęsario & articoiū cōsilibus. v. lit̄ r̄ p̄ t̄
 & chartagine in secretario basilice resti
 tute cum aurelius epi unacum epi cōsedet
 set ad statuta etiam diaconibus a due
 nentibus quoque uictore sene papinose
 cuto migir p̄ n̄ se euangelio as sumitano;

AD LOCUTIO ADEPOS AURELI

CHARTHAGINENSIS ET EPIS

Aurelius epi dixit post diem prestitutū
 conciliū cōsedimus aut recordamini
 fr̄s beatusissimi. & arbitramur omnium
 puinciarum pro africa legatione conue
 nisse ad diem ut dixi prestituta sed con
 sacerdotum nr̄orum epta bizaciorum
 fuisse recitata. uel quid mecum idem
 quidem post diem conciliū p̄ uenerant
 tractat̄ s̄nt ur̄e caritatis legeretur.
 lecta est & iam a fr̄ibus honorato &

urbano quibus eum iho die concilium
participantur. legatio sitifensis pro
uincine destinatae. frater & iam regni
ecclie uogei selatane litteras ad par
uitatem meam dadas. Crescentiam
prime sedis ut ipse insinuat nomi
diarum & aurelii coepoz nroꝝ in
quibus scriptis ur̄a mecum caritas
recognoscit. promississe eosdem qđ
aut ipsi dignarentur uenire. aut ad
hoc concilium fuissent ex more desti
natum legatos. Sed hoc quia in me
factum uidetur diu sed & in itinere
de longinquo uenientes legati mau
ritanie sitifensis non posse testari.
& ideo fr̄ ur̄e caritati uidetur littere
fractum nroꝝum bizaenorum sed
& breuiarium quod eodem epte ad
ionexerunt adhuc coetum contro
gatum legantur ut si qua forte illic
mouere caritati ur̄e animum possunt
in eodem breuiario que diligentius
fuerit animi aduersa in melius re
formantur. hoc enim fr̄ & coep̄ nro
prime sedis ut p̄ spectus merito sue
grauitatis atq; prudentie. mizonius
symbens ad meam paruitatem postu
lauit. Si ergo placet que tractata sunt
legant. & singula ur̄a caritate consi
derentur.

**QUOD NIHIL DE YEPPONIENSIS CON
CILIO SIT EMENDANDUM.**

E pigonius ep̄ dicit. In hoc bre
uiario qđ decreuit est. de con
cilio ypponiense nihil arbitrarum
esse emendandum uel assuendum
nisi ut die sc̄m pasche tempore con
cilio innotescat.

**UT EP̄I UEL CLERICI NON FACI
LE FILIOS SUOS EMANCIPENT.**

U t̄ ep̄i uel cleri filios suos a sua
potestate per emancipationem
exire non sinant. nisi de omnibus
eorum fuerint & de eate securi
ut possint ad eos iam propria po
tate peccata.

**UT EP̄I UEL CLERICI NON ORDINENT
NISI IOMNESUITO FICERINT XPIANOS.**

U t̄ ep̄i & p̄bri & diaconi non or
dinetur prius quam omnes
qui sunt in domo eorum xpianos
catholicos fecerint.

**QUOD PATER PANEM ET MERMUM
AQUA Nihil in SACRAMENTIS OFFERRI DEBIT.**

I n sacramentis corporis & sanguinis
dñi nihil amplius offerat quod p̄ se
tradidit hoc est panis & uinum aque
mixtum primitiue uero sc̄mel &
lac quod uno die sollempni sc̄mo in
factum sc̄mo solet offerri quam
uis in altario offerant suam tamen
habeant p̄ priam benedictionem ut
sacramento dominici corporis &
sanguinis distinguant. nec amplius

in primis offerat quod debuit fructus

UT CLERICI QUI CONTINENTES ADIUR

GINES QUOD CAS NON ACCEDANT

Clerici uel continentes ad iudicium
uel iurisdictionem nisi ex ius su ut permissis
superior uel pbr non accedant & hoc
non solfaciant sed cum clericis uel cu
his cum quib; eps aut pbr iussit
nec ipsi ep & pbr soli habeant accessu
huiusmodi feminas sed ubi clerici ppe
sentos sunt aut graues aliqui xpiani

UT PRINCEPS SACERDOTUM

NON APPELLENTUR EPS.

Ut primus sedis eps non appellet
princeps sacerdotum aut summus
sacerdos aut aliquid huiusmodi
sed tantum primus sedis eps.

UT CLERICI TABERNAS NISI IN

REGINIS NON INGRÉDIANTUR

Ut clericus edendi uel bibendi causa
tabernas non ingrediant nisi spe
reginationis necessitate impulsis

UT SACRAMENTA SACRIFICII ACCEDENT

Ut sacramenta altaris non nisi
a ieiunius hominibus celebrentur
excepto in die anniversario quo tria
dies celebret nam si aliquo p munda
na tempore defunctorum sive epoz sive
ceteroz commendatio faciendae
solis orationib; fiat sicut si quis faciant
prius nisi inuentur.

UT NECLERICI QUI QUAMINIME CELEBENT

LVIII **U**t multi ep i uel clerici in ecclia conuiuere
nisi forte transeuntes hospitorum ne
cessitate illic reficiant populi & iam
ab huiusmodi conuiuio quantum fieri
potest prohibeantur.

DE PENITENTIBUS.

Ut penitentibus secundum diffe
rentiam peccator ep i arbitrio peni
tentiae tempora decernant & ut pbr
in consilio deponi non reconciliet penitente
nisi absentia ep i necessitate cogente. cuius
cumq; autem penitentis publicum & uul
gatissimum crimen est qd in uersa ecclia
commouet ante absidem manus imponat;

DE VIRGINIBUS

Ut uirgines sacre cum a parentibus a
qibus custodiae priuate fuerint
ep i ut pbr ubi ep i absens empudenciam
grauioribus feminis commendent aut
simul habitantes in uicinis custodiant
ne passim uagando ecclie ledant
existimatione.

**DE EGROTANTIBUS QUI PRORES
PONDERE NON POSSUNT.**

Ut egrotantes si ipse respondere non
possunt cum uoluntatis eoz testimo
nium supericalum pprio dixerint
baptizentur scilicet atq; hystorionib;
ceterisq; huiusmodi psonis reconci
liatio non egetur.

DE PASSIONIBUS MARTYRIUM

Liceat diacon legi passiones martyru

cum annuerunt sarni dies ex celebrant.

DE PARCULIS QUI APUD DONA

TISTAS BAPTIZATISUNT.

XIII **D**e dona tistis placuit ut consolamur
fr̄s & consacerdotes nros syricum
& simplicianum de solis infantibus qui
tistam p̄nes eosdem neq̄ suo n̄ fecerunt
iudicio. Cum ad octidid salubri p̄posito
fuerint conuersi parentum illis error
inpendiat ne p̄moueant sacra altaris
ministri quibus inferri honoratus &
urbanus epi legat̄ p̄uincie mauritanie
scitensis dixit. lam dudum cum apud sei
tatem ur̄am allegarem̄ scripta de lat̄
sumus ea contemplatione q̄d fr̄ nri ad
uenire possent de nuda legat̄. Sed ga
n̄ parui dies sunt quibus expectat̄ n̄
me uenerunt ultra p̄termittere
que nob̄ mandata sunt a nris coep̄s non
oporteat. atq̄ ideo fr̄ suggestionem
nr̄am libenter admittit. de fide enim
nec̄ tractatus audiuimus. Verum est
de sacrificiis inhibendis post parandum
ut aietum sicuti dignum est offerant.
& tunc & nunc firmatum est.

DE REBAPTIZATIONIBUS ET REORDINA

XV **TIONIBUS SUETRATIONIBUS EPORUM.**
Illud autem suggerimus mandatum nob̄
q̄d etiam in capuensi plonaria synodu
huidet statum. ut n̄ liceat fieri rebap
tizationes ut translationes ep̄oꝝ. n̄
et̄ com̄ uuillar̄ e con̄sis ep̄s plebe sua

derelicta tribuente musicat̄
& q̄d in hadum communis sc̄nde
q̄d statum fuerat relinquit̄ e con̄de
quam inuaserat plebem con̄temp̄t̄
uer̄s̄ ut̄am que p̄nuic̄a fuit
confirmata q̄d non audiuimus. Sed p̄m
sec̄undum q̄d nob̄ mandatum est ut dig
nemur d̄re fiduciam. Quom̄ n̄
sitate ipsa m̄ogent̄ a lib̄um nob̄
rectorem p̄uincie secundam̄ tanta
glor̄iosissim̄ principum aduersus
illud ad̄re ut quum̄ admonitione
s̄c̄t̄is n̄re ad̄quiescere noluit & non
dare illicitum auctoritatem uoluit
p̄m̄ excludat̄.

Aurelius epi dixit seruata forma de
cip̄line non est̄ mod̄ ad p̄m̄ ha
ur̄ de r̄tatem modeste conuenire
cedere de r̄t̄ d̄uer̄t̄ con̄suet̄
con̄temp̄t̄ & contumaciam faciunt
etiam auctoritatem iudicaria con
uentus. Honoratus & urbanus epi
dixerunt hoc enim omnibus placet
ab̄ uic̄is epi d̄ictum est iustum
est placet.

QUODEPI ORDINARE EP̄I DEBEANT

XVI **H**onoratus & urbanus epi dixerunt
& illud nob̄ mandatum ut qua
p̄x̄ne fr̄ nri nuda duo epi or
dinare p̄sumpserunt pontifici
non nisi aduocet̄m̄ con̄sac̄s̄ et̄
m̄ep̄oꝝ ordinationes. Aurelius epi

dicit forma antiqua servabitur
 minus quantos sufficiant quibus
 rone destinati ad epim ordinandum
 propterea quia in tri poli forte &
 dux interiacere videntur barbare
 gentes nam in tri poli ut a sermo epi
 sunt quinq; tam in modo & possunt
 forte ad psonam duonece si rae
 aliqua occupari difficile est tenum
 ut de quolibet numero omis possint
 occurrere numquid debet hoc ipse
 impedimento esse ecclesiae uti
 licet nam in hac re ita ad quam
 digna est utra scias convenire
 crebro hac ppe pdiendominu cam or
 dinandos habemus nam quid nam
 frequenter posero duodecim de
 trinomul totinus aduocare epof.
 sed facile est mihi duos adungere mea
 paruitati vicinos Quapropter certne
 necum caritas ura hoc ipsum obfer
 uari non posse

QUOD AD DIBEANT EPIM ORDINA

IN SUBORDINANDO EPIS QUERITUR AD IUDICUM
 Illud est statuendum ut quando
 ad eligendum epim conuenierit
 si qua contra dicitur fuerit ab orta
 quibus tractata sunt apud nos non
 psumant ad pugnam qui ordi
 nanda est tresiam sed postula cur
 ad numerum unus t duo & in eadē
 plebe cui ordinarumē discuntant

XXVIII

pruno psona contra dicentium Postremo
 etiam illa que obiciunt peractent & cum
 purgatus fuerit sub conspectu publico ita
 demum ordinet si hoc cum uris scitatis
 anno concordat robor et uris dignatio
 nisi responsione ab uniuersis epis dictu est
 satis placet

IN DE ECCLIA CHARTAGINIS DIES PAS

CHENUNTIETUR

Honoratus & urbanus epi dixerunt
 quod de communione nostris omnia tra
 tata noscuntur addimus etiam de die pasche
 nobis esse mandatum ut de secula semper
 chartaginensis sicuti ad selet instruantur
 & in subaugusto temporis spatio Aurelius
 epi dixit si sciat uris uidet quoniam nos spondisse
 iam dudum meminimus aut singulis qui
 busq; annis ad tractandum conueniam
 & cum conuenerimus tunc de uul gabit
 sem pasche dies plegatos qui affuerint
 concilio Honoratus & urbanus epi di
 xerunt tunc de psona coetu pecunus
 ut lit teris p uinciam rā de hac die
 informare dignemini Aurelius epi
 dixit ita fiat necesse est

DE VISITANDIS PROVINCIIS

Honoratus & urbanus epi dixerunt
 illud nobis mandatum uerbumur
 quod constitutum est in concilio pponens
 singulas debere p uincias tempore conci
 lii uisitandas esse dignemini etiam quod hoc
 anno secundum ordinem distulisti

uel alio anno mauritania in puniciam uisi-
tare. Aureliuseps dixit tunc de puniciana
uirtutaria proprietaria quae in finibus africae
posita sit nihil fatum nisi si quidem uicinis
sunt barbarico sed presertim ut ex habun-
danti non polluentes uenire possimus
ad uiam puniciam. Cogitare enim debe-
at frater quia hoc sibi & tripolitani & argu-
ritani frater potuerunt exigere si ratio pateret.

IN DIOECESI NISI EX CONSEHSU EPI

PROPRIA EPIM NON ACCIPIANT

LXX **E**pigonius eps dixit multis conciliis hoc
statum ad coetus sacerdotales est ut
plebes quae in diocesi ab episcopis retinentur
que episcopum numquam habuerunt non nisi
cum uoluntate eius episcopi a quo tenentur
proprios accipiant rectores. Id est episcopum
ad uero quia nonnulli dominatu quodam
de pro communionem fratrum abhor-
rent ut certe cum deprauati fuerint quasi
in quodam archetyrannica sibi domi-
natum uindicant. quod plerique tumidi
atque stolidi aduersum episcopum suas cerbices
erigunt. perbit conuulsis sibi concinantes
plebem tunc te persuasum maligno ut in li-
ceto fauore eosdem uelut sibi conlocare
rectores. quod quidem in signe mentis tuae
tenem uorum frater religiose aurelii quibus
sepe oppressi non curando tales peti-
tiones. Sed propter eos malos cogitatos
& prauis connata consilia. hoc dicit non
debere rectorem accipere eam plebem

quae in diocesi non possit habere non con-
quae in puniciana in habere. Quae pro-
sunt uirtutaria sibi sine uirtutibus ha-
quod pro se uirtutibus confirmet. Aurelius
episcopus dixit. frater. Nona cor doctores pro se
quae in non obfiste. Sed hoc non est
esse & factum non esse pro se. In uis
sunt qui fuerunt. uirtutibus non obfiste
circa actum caritatis non in se. Sed
omni sacerdotale consortium. Sunt
plerique conspirantes cum plebe ut
propter quas decipiunt ut dicitur. Est
carum salpentis aures blandas de
ducentium uirtute uirtute homines ut
ceres inflati. Sed hoc consortium pro
rati qui putant pro plebe uirtu-
bandum & non numquam conu-
ti ad concilium uirtute de re ceceat.
Sua forte ne per dant flagitia metum
tes. Dico si plebs uirtute non uirtute
diocesis non esse seruandas uirtute
& de propra ecclia que illis male faue-
rit omnimodo admittendam uirtute
auctoritatem publicam uirtute
atque ab ipsis principalibus uirtute
remouant. oportet enim ut quom-
uersis fratribus a toto concilio in hunc
non solum sua uirtute integre sed in di-
cesis possident. ad uero quibus in
plebes suas sufficere fratrem ad
lectione contempta non uirtute
diocesis amittant. Sed ut dixi

etiam p[ro]p[ri]a publica creavit aucto
ritate ut reuellet. Honoratus & urba
nus epi dixer[unt] summa p[ro]ficia s[er]uata s[er]uare
cohesit menobus singulor[um]. & p[ro]p[ri]o om
nium responsione eaq[ue] p[ro]sequi digna
tus est roborande. An uer[um] si epi dixer[unt]
placet placet.

**UT INEPIE CLERICI ANIME
SUSCIPIATUR AB ALIO**

Ipi gonus epi dix[er]unt. In multis conciliis
hoc statutum est. Etiam nunc hoc con
firmatum est a u[er]o prudentia be
atissimi fr[at]ris uel clericum alienum nul
lus sibi p[ro]p[ri]e epi p[ro]p[ri]e ei ar b[er]n[u]m
uult fuerit clericus. Dico autem
iulianum quingratius est diu[er]sif
p[ro]ncipat[ur] utatem in se conlatif
itatem oration[em] & audacem extitit
utrumquime baptizatus e[st] cum esse
puer egenus simus in hi ab eodem com
mendatum. cum quinquenul[is] annis
amelet[ur] atq[ue] inerescere hanc ut
d[omi]ni baptizatum esse in eccl[esi]a mea
p[ro]m[iss]um par utatis sine. Constat
idem in doct[ri]na ap[er]t[ur]a silector[um] &
se d[omi]ni ut inno[cent]ius ferme duobus
legere. Nescio quoc[on]temp[or]ibu
militatis sine. idem iulianus ar
p[ro]p[ri]e quon dicit quasi p[ro]p[ri]um
cuius sub loci u[er]o t[er]m[in]i anima in con
sulro usurpare. nam e[st] diaconum
illum ordinant. hoc sicut patet

hac dilecti a nob[is] dilectissimi fr[at]ris. Summu[m] p[ro]p[ri]e
in padon[em] cohibeat ne sem[per] secat commu
nica usquam. Numidius epi dix[er]unt. si in pos
tulata nec consulta tua dignatio ne idu
det fecisse iulianus. ludicamus om[ne]s in q[ue]
factum atq[ue] indigne. quia p[ro]p[ri]e nisi id e
iulianus correxerit et p[ro]p[ri]e suum &
cum satis facione eundem clericum que
fuerat a u[er]o ordinare reuocauerit tunc
plebi. Contra statuta conciliu[m] faciens
contumacia sua separatus a nob[is] excipiet
iudicium; Ipi gonus epi dix[er]unt. etate p[ro]p[ri]e
& ip[s]e p[ro]m[iss]ione antiquissimus uir lau
dabilis fr[at]ris & collegan[is] uictor uult hanc
petitionem generalem om[n]ibus effici.

**UT CHARTAGINENSIS EPI ORDINARE
CLERICI MALIGIAT ORDINARE**

Aurelius epi dix[er]unt. sermonem meum ad
mittit fr[at]ris u[er]o t[er]m[in]i nonnumquam
ut postulerit ab eccl[esi]a que p[ro]p[ri]e positis
egent ut p[ro]p[ri]e ut epi & ex ammemor
statuto[rum] id e[st] quor[um] ut conueniam ep[iscop]o
eius atq[ue] in culam q[ue] de clericis a
qualibet eccl[esi]a postulet. Sed forte
in hodiecano non reluctari sunt & no[n]
quando contingat ut re[st]ituat[ur] cum fac
t[ur]is ante in hac causa postulet[ur] quem
scit[ur] multorum eccl[esi]arum & ordinar
do[rum] curant[ur] inere. In sum[ma] ergo
atque in libet consacerdotum conue
niat cum duobus econseruato[rum] al
tribus re[st]it[ur] si uero in deuotus

exaceret quid conset caritas ut a fauon
dum ego enim cunctarum ecclesiarum dig
nationem di ut scitis fit sollicitudinem
sustinco. Num dius ep̄s dix̄. fuit temp̄
hæc licentia huic sedi ut unde uellet & de
cuius nomine fuisset conuentus p̄deside
rio cuiusq; ecclie ordinaret ep̄m. Ep̄igo
nius ep̄s dix̄. bonitas sequetur possibi
litate minus enim presumis fit cuncte
bonum & clementem om̄ib; reddis habet
enim hoc in ar bitrio facile ut satis fiat p̄
sone unius cuiusq; ep̄i in prima tantum
modum conuentione. Si uero qd licet
huic sedi uindictam sibi fuerit ar bitriatq;
necesse habet om̄i ecclia susculcare unde
tibi non potestatem datus sed tua ad sig
namus ut liceat uoluntate & semper
tenere que uoles ut p̄posito plebib; ut ec
clesiis construas qui postulat fuerint
& unde uoles. Post uianus ep̄s dix̄. Deinde
qui habuerit nunquid debet illi unius p̄
p̄tr auferri. Aurelius ep̄s dix̄. sed ep̄s unus
est potest p̄ quem dignatione diuina p̄tr
multi constitui possint. Unus autem ep̄s
difficile inuenti constituendus. qua
pp̄t sine cessarium episcopatum qui ha
buerit p̄trm. & unum ut dixisti ha
buerit & iam ipsum ad p̄mationem dicit
debet. Post uianus ep̄s dix̄. Ergo si habe
atque abundanter clericos debet mihi
alia plebs subuenire. Aurelius ep̄s dix̄.
sane quomodo tu ecclie aliter subuenies

persuadeuisti quip̄ur habe de
ricos & unum tibi ordinandum leges
**IN EP̄IS QUIB; OM̄I DIOCESIB; SE
LIT ORADITIO DIOCESIB; SE
Honoratus & urbanus ep̄s dix̄. p̄tr
diuini constitutum ut diocesim nome
retur ep̄i accipere nisi consensu sub
quo fuerant. consensu & p̄tr
nra cum aliquo forte in diocesi conue
dente ex ep̄o in cuius potestate fu
rante constituta ordinari sunt qd
etiam diocesis sibi uindictam hanc
corrigi caritati ut iudicio & in
beri decetero debet. Ep̄ignus ep̄s dix̄.
singulis ep̄i seruat mem̄ qd dedit
ut ex massa diocesim nullacorp
ret ut p̄tr unum ep̄m habuit ser con
cedendi. sufficit diuini consensu
ut eadem diocesis p̄missa p̄tr un
tantum ep̄m habeat cetera sibi in
uindictam diocesis quia ex parte
fascie multarum sola meruit ho
noyem episcopatus suscipere. Au
relius ep̄s dix̄. non dubito carita
tate omnium placere eum quod
ceci concedente ep̄o quia actus
tenuit solam eandem & et uis ple
bem in qua fuerit ordinatus. Qu
igit̄ uniuersa ar bitror fuisse
tractata. Si om̄ia cum animo p̄o
conuenerunt sermone ar̄ cuncta
roborate. Uniuersa ep̄i dixerunt.**

omnibus nobis huc placuerunt &
hanc ratam inscriptionem firmavimus
& subscriperunt. Aurelius episcopus eccle-
siae romanae mensi huius decembris confensi
& proleccos subscripsit. Similiter
et ceteri episcopi subscriperunt.

IN HOC CONCILIO STATUTUM EST

CAPITULUM PRIMUM. IN NOMINE PATRI-
STANTIO & PATRIS NOSTRI IESU CHRISTI
CULUS CHARITATIVE PLACUIT UT NULLUS
EPISCOPUS NAUGET SINE FORMATA PR-
MAGISTRANUS HONORIS QUORUM DIGNITAS.

DE CONCILIO STOLICATI AD IMP-

PRO GLORIOSISSIMO IMPERATORE HO-
NORIO AUGUSTINO CAESARE ANNO AUGUSTI
MICHAELI TAGNE IN SECRETARIO BASILICAE
RESTITUIT IN HOC CONCILIO LEGATIONEM
SUSCEPERUNT. EPISCOPUS NAUGET SINE
EPISCOPUS CONFUGIONIBUS AD ECCLIAM QUO
CUMQUE REACTU INVOLUNT LEGON DE GL-
RIOSISSIMO PRINCIPUM MEREANTUR
NE QUOS AUDEAT ABSTRAHERE.

IN HOC CONCILIO LEGATIO DESI-

NATUR AD ROMANIAM.
Et mediolanensem episcopus de parvulis
quod dicitur et eos baptizans ad imperatores.

DE IDOLOLUM RELIQUIIS OFFERRE

PRO FILIIS NOSTRIS QUI UNDE UT CHA-
RITATIVE IN SECRETARIO BASILICAE RESTI-
TUIT CUM AURELIUS EPISCOPUS UNA CUM COEPI-

suis confederasset adstantibus diaconibus; Aure-
lius episcopus dixit ecclesiarum in diaphana confi-
tutum necesse sit esse mecum optime
novit caritas vestra sit finis. & quod pro-
tinet de vestra aliqua parte scilicet coetus ur-
bis esset congregatio presentia videlicet in huiusmodi
eadem necessitate quas sollicitudine
nra indagare potuimus summe diuinitate
ramus. Quantum ad bavariae urbis sine
ritas sit consequens legendum esse unum
anthonum e confessorum. qui auxi-
liante domino orationis suae & hoc ipsas ne-
cessitates suscipere possit. & naviter
pagenda implere precuros adtrans-
marinas italy per tota utraque sitis;
& confessoribus nris venerabilibus scilicet
anastasio sacerdoti mediolanensis ^{ecclie} necel-
sitas in ipsam addoloron atque in ipsam
nram valeat intimare. Ex his enim se-
dibus haec fuerat prohibita quoniam uerum
communi periculo providendum. maxime
quia tanta indigentia clericorum est
multaque ecclesiae ita deserere sine uon unum
quidem die ut in literarum habere
repperiant. Nam decretis superioribus;
gradibus & officia condum arbitror
quia ut dixi ministerium diaconi sa-
cile non inuenit. multo magis superiorum
honor inueniri posse certissimum est
& ceteris dianos planctos diuersarum
poene emortuarum plebium iam non
sustinemus. quibus nisi fuerit aliquando

uentu grauisior & inexcusabilis innumerabili
lum animarum perirentium causa apud deum
mansura est.

IN PARUOLIS APUD DONATISTAS BAPTIZATI

XXIII **I**N CATHOLICA ECCLESIA IORDINIBUS
In de quibus superiori concilio tractatum
est se nec unquam cognoscit unanimitas
ut huiusmodi paruos baptizati sunt
nondum sane ualentes erroris eorum
interitum & postea quam ad eorum ratio
nis capacitatem perueniret agnita ueritatem
falsitatem eorum abhorrentes ad eandem
catholicam purius mundum diffusa
ordine antiquo primus in positionem re
ceptis sunt debere talibus suscipiendum ab ipso
clero uel non impedit nomen erroris
conueriam ecclesiam illos putauerunt ad fi
de accedendo & ibi ipse crediderunt & in
necesse sacramenta perciperunt. Quae ue
ro omnia & scilicet atque diuina esse certissimum
est & in his omnem animam sponso constitu
tam quamquam hereticorum presump
ta audaciam ueritatis nomine palliata hec
trahere audeat que quibus simplicia sunt ut
primus nonet beatus apostolus dicens. unus deus
una fides unum baptisma & inter inen
licet quod semel datus oportet anathematizatio
nominis erroris recipiant primus in po
sitione unam ecclesiam columbam ut
dicitur in eodem unam matrem omnium christia
norum ubi omnia illa sacramenta salubriter
& eterne & uitaliter accipiunt que episcopi

ranibus in heresi magna damnatione per
nam conquirent ut quod des in unum
ad eternam uitam consequendum esse
minosus hoc non oportet uentibus
atque damnosus quod fugiens nonnulli
& maioris ecclesie catholice ubi cognosce
tes quilla ueritas sumy fides amoret
ritatis crederent atque perciperent. Quibus
sacramentorum probum uice bonis quos
acciperent sine dubio ad officium clericali
tales esse ad applicandos. Comperimus uero
reuerentiam necessitatem nullus est quoniam
quam quam nonnulli eorum demerere
plebibus atque honoribus ad nos ueritate de
siderent. Quam ore honoris suscipi debet
ad unam autem non est solus Sed hoc
maiori peritum supra dictorum considera
tioni dimittendo censeo ut prudentior
suo concilio nonne suggestionis sermone
cum penderunt quid de hoc et place
nos informare dignentur tantum de
quibus factis baptizati sunt sacramenta
nonne si placeat in hisdem ordinandis con
stante ualentes omnia ergo que supra
comprehendimus apud eos episcopi agenda est
in eam honorabilis fraternitas suscipiende

DE ILLI QUIS IDOGRAMMIS TEMPLIS

AB IMPERATORIBUS ABOLIBIS

XXV **I**N STANTIA ETIAM ALIA NECESSITATE RELIGIOSA
Imperatoribus postulandi ut reliquas
idolorum per omnem africanam sub cantu
tus amputari nam plerumque in locis matris

acq. possessionib; diuor. is ad huc erroris
stus unq. uiget ut praeceptum scipia
delet. de complac. q. magis ut locus
ab dicit constituta nullo or. mo. to sunt
ubent. omnino modo del. r. u.

DE IURIS DICITIS QUI COGNITIONE

DE COACTIB; UBI COACTIB; EST IMONIA

Per diuortiam ut sit actus dig
nent. ut forte in acta quamlibet causa
iur. a p. tico. a ceteris. in posita agere uolu
erunt. & forte se de ceteris clericor. ampari
displ. cuert. non liceat clericis in iudi
cium ad test. monium deuocari eum q.
ignitor. ut p. sent. fuit ut nulla ad test.
monium dicendum eccl. est. a ceteris. cuius
libet p. sonam pulsetur.

DE PAGANOR. CONUIUISA Q. FERRENDIS

Pudetiam peccidom ut q. in contra p. re
cepta diuina conuuiua mul. in locis q.
eruerit. que ab errore gentili ad
tradita sunt. ha. ut nunc a paganis xpi
ania dicit celebranda cogantur. ex qua
re temporib; xpianor. imperator. p.
sequunt. al. cetera fieri. occulte uideant.
uetari. al. uident. & deuocant. & de
possessionibus in posita poena xpi
liberi. maxime cum etiam natalibus
beatissimor. mar. cyrum p. nomul
lat. uic. t. & in p. s. locis sacris calu
committ. re. non reformident. quib;
dieb; etiam q. p. uor. is est. dicere. sal
tationis. scilicet. a ceteris. p. uoc. s. a. q.

xxvii

plateas exercent. ut in act. om. lib. honore
innumerabili. u. m. feminarum pudor. de uere
ue. n. m. t. u. m. ad. s. a. c. r. a. t. i. s. s. i. m. u. m. d. i. e. m. i. u.
r. u. s. l. a. s. c. i. b. i. e. n. t. i. b; a. p. p. e. t. a. t. u. e. t. i. a. m. i. p. s. i. u. s.
s. c. i. e. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. p. o. e. n. e. f. u. g. i. a. t. a. c. c. e. s. s. u. s.

DESPECTACULIS UT DIED OMNIFICO UEL

UT BRASSCO RUM ESTICITATIB; Q. SMITHIANE

CELEBRENTUR

Nec non & illud petendum ut spectacula
a theatror. ceteror. q. ludor. die. d. m. m. i. c. o.
ut ceteris religionis xpiane dieb; celeberrimus
anno uent. maxime quia scilicet pasche
occurbarum de populi ad cur cum magis
quam ad eccl. am conueniunt deuert. r. t. r. a. n. s.
ferri deuotionis eor. dies si quando occur
rerint nec oportere & iam quem quam
xpianor. cogi ad haec spectacula maxime
quia in his exercendis que contra p. re
cepta disunt. nulla p. se quationis necessi
tas a quo quam adhibenda est. Sed un o
portet hominem liberam uoluntatem
subsistat sibi diuinitas concessa. corpo
rator. enim maxime periculum con
siderandum e. qui contra p. re. ce. p. ta. di
magnor. ter. r. o. r. e. c. o. g. a. n. t. a. d. s. p. e. c. t. a. c. u. l. a.
conuenit.

DE EPICIS DAMNATIS

xxviii

Et illud petendum ut statuer. dignor.
ut si quis cuius libet honoris clericus
iudicio episcopoz. quo cum q. fuerit cri
mine damnatus non liceat eum si uel ab
eccl. esis quib; p. re. f. u. r. s. i. u. e. a. q. u. o. l. u. e. t.

homine defensas. Interposita poena
damni pecunie atq; honoris quonet
etatem nec se ex excusandum et se pre
cipiant.

DEHISTORIE USXPIANISACTIS

LXXXI de his etiam petendum ut si quis ex qualibet
ludicra arte ad xpi amicitias gratiamue
nire uoluerit ad liberabilla macula pma
nere non eum liceat a quoquam iterum
ad eadem exercenda reduci ut cogi.

DEMANUMISSIONIBUS INHIEROGLA CLEBRAS DISADIMPERATORE POSCENTIA.

Omnium missionibus sane in ecclia dicendis
si idnti in sacerdotibus pntalia facere
repperunt nra etiam erit fiducia istoz
ordinon sequi data plane licentiam mis
sio legatio ut quicumq; digna fide pstra
tu ecclie et salute animarum agere
potuerit nos laudabiliter in conspec
tudin accepturis. que omnia si citatur
placens dicite ut omnia in suggestionem
ratam esse uob; aduertant et nra omni
concessionem sinceritas eoz libera acci
piat. Ab ueris sepiis dictum est omib;
placet haecque in cunctis sunt pagenda
& prudenter a uasitate enarrate.

DEAEQUITIO DAMNATOZPO

LXXXII urelius episcopus dixit. equitum etiam olim
merito suo episcopalis sententia damna
non arbitror preuidam esse legatio
nis causam ut si forte eum in illis par
tib; repperit sic eidem frimfo curse

pacite statu qd oportuerit ut in
liuere aduersus eum pagere. Ab uer
is sepiis dictum est multo platur
et ista psequitio maxime cum olim
damnatuse equitum et impudente
tuda et pstrato in hunc ecclie ma ge
magisq; ibi oppellenda te subserp
serunt. Aurelius episcopus ecclie chara
ginensis huic decreto consenti et pre
latos subserpsi. Similiter et ceteri
subserpsi sunt.

INHOCCOHCII LOUTTEREUSOHT ANASTASII ROMANI PONTIFICIS DEBOZ

UTISTISCAHOCCOZPOSDIHOHERTIS:
Inuentio et flauio iu. a conside
sepi charagine in secretariis
lice retitote. Cum in concilio
gregari in ecclia charaginensis
dissemus et africanis omnib; p
epi. Idest aurelius eius domi d
collegis suis quo seoz subserpsi
Retrao sepiis beatissimis et
et doctoz nra anastasio cetero mand
quib; nos paterna et fratris ne caritas
sollitudinis asinceritate ad herese
tus est uide hereticoz et scismat
donatistarum in fidis et in g
qb; africanam eccliam catholicam
grauiter uexant nullomodo simile
mus bratas agimus ditione qd illi
optimo et sic amittisus compia
membri xpi quamuis indur sint

non se de iure conpage corpori
confidit in spiritu digna est

DE INTERDICTIS ET PUNITIONIBUS

Dande praecis & considerantibus q
dualiter se conuenire uidebat
animo. acq. armonie spudi ele
guntur in memora. et hominibus quam
ut de demerit corpori sumere in quera
diferentia p. r. et lea. et pacific
agere ut quantum in nobis est omnibus
quos communitate de societate
in reatone p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
arias penitus in nocet. quoniam in so
blertore de u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
diuapli nobis in m. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
enibus diuer. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
penitentiam ad cognoscen. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
tatione. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
captiuitati obis in p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.

DE INTERDICTIS ET PUNITIONIBUS

HIS IN SACRIS ET IN NOTIS CAH

In placuit ut ex concilio nro littere da
rent ad iudices africanos q. b. hoc peti
congruum uideret ut in h. adiuuent
communem in a. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
in quo episcopalis a. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
in uentibus potest. Idem ut iudicia
potestare atq. diligentia ex fide xpiana
quid gestum sit in omnibus locis in quibus
maximianus in basilica op. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
quibus se in a. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.

et gestis publicis p. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
necessaria in fiant in herere

UT CLERICI DONATI STARUM IN ECCLESIA CATHO

LICASUS CIPRIANUS ET CLERO

Dande placuit ut littere mittant ad fr
coep. et os d. in maxima ad sedem apostolica
in p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
anastasius quoniam habere et fr. in magis
necessitatem p. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
ut de p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
concilio ad catholicam unitatem transire
uoluerint secundum unum scilicet q. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
lucis uoluntatem atq. consilium quoniam eod. e.
loco uer. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
p. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
ut sic ut prioribus eiusdem divisionis et in
poribus factum esse manifestum e. q. d. in ul
tarum b. p. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
quibus talis error exort. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
testant. in u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
in p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
illud maneat in u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
lucis uoluntate u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
aut p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
in manifestis fraternarum animarum
lucis catholica unitas in locis q. b. degunt
uisa fuerit neq. obsit qd. contra honores
e. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.
in transmarino concilio statutum est
id est error d. in parte donati si d.
catholica in correcti transire uoluerint
in p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa. p. u. et sa.

transmarinum consilium sed ex parte
his quos catholicos unam consulerunt
UT LIGATIO DONATIS TASCORPONHEDE
PACIS GRATIA DIRIGENTUR

XXXIV
Deinde placuit ut his pacis legationem
predicandae pacis ac unitatis sine qua
lux christiana non potest obtineri et numerum
ipsorum donatorum suorum habere possit
ad plebes mittantur quos omnibus innotescant
ferat quamlibet habent quod aduersus suspectos
catholicam iuste possent dicere maxime
ut manifestum fiat omnibus quod etiam
municipalia propter donatorum firmitatem quod
ipsis donaximantibus suscitatis sunt si
admittere uelint tamquam tunc illos ab
aetate unitate pacis quam iniqui clamant
a se maxime ab eis scilicet fecisse sequor
tam in unum quos amplius consilium
auctoritate damnauerunt in suis hono
ribus denuere et perire baptismum que
damnati et excludi dederunt acceptauerunt
ut uideant quam stulto corde re
sistant pacem et totum rebediffuse cum
ista fauam pro parte donatorum neque istorum
quos ita ceperunt communionem propter
intuitum pacis contaminari dicant et
nos contemnant idem ecclesiam catholicam non
in eis tunc terrarum partibus et tunc
per communionem in quorundam quos tunc
accusantes conuincere nequiter uult

QUI CLERICI UXORIBUS DEBENT ABSTINERE

XXXV
Proterea de quorundam clericorum

quam uis ergo ueritas pro ratione
ne referret placuit ut et pro
secundum prioris statuta etiam ab
ribus abstinere quod in fecerunt ab
acta tunc remeuerunt officio. Ceterum
res actione clericos ad hoc non cogit
secundum unum cuiusque actus consi
tutionem obseruari debent

XXXV
Rursum placuit in multis fructibus
bonis propter alios casus de ad aliquos
etiam in diocesi non in suis sed in
ut in propria diuinitas quam oportet
est in unum curant frequenter non
propter cathedra negligere

DE HIS QUI DEBENT PROPRIAS DEBENT

DEBITA RUM QUAM GERUNT BAPTIZATI

XXXV
Item placuit de infantibus quos non
ueniunt et tunc sine dubitatione testentur
et esse sine dubitatione testentur
ipsi sunt per eam de eadem sibi
in a se non respondere absque sen
pula eos esse baptizandos nisi tunc
pudant efficiat tunc rationem priu
tionem priuam hunc enim legationem
et tunc in eis consulerunt quomodo
et tunc ab eis hunc et dimittunt

DE PASCHEDIEM CONCIUII QUANTUM

XI
Item placuit ut dies uenerabilis pasche
formatorum subscriptionem omnibus
intantibus. Dies uero concilii dederunt
quod pro officio consilium non

id est letis et solum duma singulari
quorundam p[ro]vinciarum p[ri]matus in quando
apud se concilium congrega[n]t fructu die
non impendant

**IN INTERVENTOR EP[iscop]S CATHEDRA OB[is]
INTERVENTOR ESSE DEAT**

Antiquis cathedra cum intercessor
datus est quibuslibet populorum studium
p[ro]visionibus retinere sed dar oportet ut inter
annum et dem[on]strat p[ro]videat q[ui]s in negotio
per anno exopto convenit oratoribus

DE DEFENSORIBUS ECCLESIAE RUMAS

IMPERATOREM REOSCENDIS

Al[ia] Imperatoribus in universum sumis postu
landum p[ro] afflictione pauperum quo mo
lestissime in missione argeat p[ro]vide
feriores sed ad usum impotentia diam
us p[ro]p[ri]e p[ro]visione delegentur

DE EP[iscop]IS QUI AD CONCILIA NON OCCURRUNT

Antiquis placuit ut quoniam sumq[ue] concilia
congregandum est t[em]p[or]e q[ui] p[ro] fratre neq[ue] q[ui]
tudine neq[ue] aliqua gravore necessitate
impediunt competenter occurrant et p[ro]
motib[us] suarum quarumq[ue] p[ro]vinciarum
inter nos ut de viis et t[em]p[or]e t[em]p[or]e
tur me fiant ac de singulis annis iussim
q[ui]s q[ui]s de h[ab]itu in addiem concilium stan
tissim[us] occurrant q[ui]s t[em]p[or]e t[em]p[or]e
exclusionem ossuas in tractato ma subser
bant ut ip[s]i ad adventum tractatorie
aliqua necessitate repente forsitans

horas fuerint nisi ratione impedimentis
pudiam p[ri]matus reddidit recte commu
nioni deure esse contentos

DE CRESCONIO

Cresconius oullaregeni hoc omnib[us] u
sum est ut hinc quo q[ui] p[ri]matus in dia
in p[ro]vincia quo cognoscit memoratam cretio
num scriptis suis conveniendum esse ut p[ro]
ximo universali africano concilio sua m[er]
sentiam si differant exhiberet quod si ve
nire contempserit in cognoscit senten
tiam promulgandum

DE ECCLESIA YPPOHENSIS DIARETO

Rursum placuit q[ui]n yppohensium diareto
recte de fustione non est dum in neglegenda
de ecclesia ubi h[ab]it[ur] retineri quia equitatis
notam communionem declinauerunt
missi t[em]p[or]e p[ro]sentia calio p[ro]p[ri]e regino alipio
augustino materno theasio euhudio
placiano urbano ualerio ambrosio
fortunato quod auldeo honorio ianua
rio ap[osto]lico honorata ampelio uictoriano
eangelio d[omi]n[ic]o rogatiano. Conuenit t[em]p[or]e cor
p[ro]p[ri]e h[ab]it[ur] q[ui]s p[ro]p[ri]e p[ri]matus fugam
eiusdem equitatis expectandam p[ro]cabant
cum omnium uero est op[er]e d[omi]n[ic]o si autē
illi pacem considerare noluerint non im
pediant intelligendo ad ordinandum p[ro]p[ri]e
suo utilitatem tanto tempore eccle
siae restituae

**DE CLERICIS QUI INTRA ANNICAM CAUSAM
SUA MAGISTRIS PROCURARIQ[ue] T**

Rursum constitutum est ut quos consilio
conuictos & confessos in aliquo crimine
ut propter eorum quae uerocundia pariter ut propter
opprobrium aut in salutem in saluationem
hereticorum atque gentium in forte causa sua
ad se resoluerint & innocentiam suam ad
se intra annum causam suam purgare
contempserit nullatenus uox postea peni-
tus audiatur.

**UT DE ALIQUO MONASTERIO SUSCEPTOS
NEC PREPOSITOS MONASTERII NEQUE
LICENTORUM HARE XLVII**

Item placuit ut si quis de alio uel in monasterio
repperit tum ut ad clericatum promouere uo-
luerit ut in suo monasterio maioris monas-
terii constituerit episcopus qui hoc fecerit acce-
torum communionem contineat sic & ille neq[ue]
clericus neque prepositus presueat.

**DE EPIS QUI HERETICIS UEL PAGANOS
HEREDES INSTITUUNT**

Item constitutum est si quis episcopus here-
ticorum aetiam a consanguinitate sua uel he-
reticorum aetiam consanguinos aut paganos
quos praerulerit solum post mortem
ante heremacudicat aut que eius nomen
interdici faceret nullomodo potest
nec excommunicari possit si interfectus fuerit
quia utiq[ue] debuit factus episcopus resue ordi-
nationem congruam susceptionis ne
quaquam differre.

DE MANU MISSIONIBUS

Item placuit ut de manumissionibus

DE FISIS MEMORIS MARTYRIUM

Item placuit ut in terra quae pro
agros & quae inquam memoris memore
constituerit in quibus nullum in terra
que martyrum condiderunt ab eis
quod loci et domus propter in terra
uocantur sunt in hoc per unum
popularis nomen & plebs in terra
monetur in illa loco frequenter
uocantur & sapient nullum in terra
ne deus teneantur ut in terra
laetitia in terra martyrum pro
licet acceptum nisi ubi per
alioq[ue] reliqua sunt ap[er]t[ur]a
habitationis ut propter in terra
nisi fidelissimas origines in terra
propter in terra quos in terra
quoslibet hominum ubi in terra
in terra in terra in terra in terra

DE IDOLIS RELIQUIIS EX TIRANIS

Item placuit ab imperatoribus gloriis
similibus ut reliqua idola in terra
simulacra in terra in terra in terra
in terra in terra in terra in terra

**UT AB EPOCHA TAGIENSIS COPIS
FVRIOTICIS P[er] HOMINIBUS
ET SUBSCRIBANTUR FPLAE**

Item placuit ut in terra in terra
placuit in terra in terra in terra
propter in terra in terra in terra
in terra in terra in terra in terra

quod per p[ro]vincias africanas in causa dona-
re d[omi]ni in concordia fuit conclusum quod
de re d[omi]ni mandata continentur quoniam
non egrediantur & subscripserunt. Aure-
lius ep[iscopu]s p[ro]p[ri]e archidiaconi huius de-
creti consenti & p[ro]p[ri]e ecc[lesi]e subscrip[si]-
simus & ceteri ep[iscop]i subscripserunt.

**IN HOC CONCILIO PRAETERITA DECRE-
TA FIRMAVERUNT:**

Gloriosissimi imperatoris archidiaconi
G. Honoris Augusti & consilii & p[ro]p[ri]e
maiestatis leucanae in sacris
basilicis concilio ep[iscop]i Aurelius
thaginensis in concilio uniuersali
constitit. a distantibus diaconis Aurelius
ep[iscop]i d[omi]ni q[ui]m ecc[lesi]e sua uniuersali corpus
omnium quoniam b[ea]torum capud est unum
fuit uolentia ad hanc in fir-
mitate rem uolentem ut ad hanc ecc[lesi]am
uenirent dilectionis & frater uiciorum
gratia inuicem. Unde quod caritate
unum quod uiciorum deo d[omi]ni concilio
consensus unum uiciorum manifestetur.
Quoniam dudum in syn[odo] p[ro]p[ri]e in syn[odo] sy-
noda firmata sunt ut postmodum
in concilio apud achaginem
definitam. Hunc quoque nobis ex ordine
reuerentur. tunc domum fratrum
in uiciorum concordia luce clarior appa-
rebat sine querentibus super tribus con-
cilio regulariter definita nos tunc
non solum consensus uiciorum in p[ro]p[ri]e uiciorum

& subscrip[si]onibus manifestis. sanctus
p[ro]p[ri]e ep[iscop]i p[ro]p[ri]e sedis num[er]us sua manu
sua manu confirmauerunt subscribendo
etiam nobis placere posse & in subscrip-
tione firmamus. Nuncius ep[iscop]i p[ro]p[ri]e
d[omi]ni in uiciorum huius d[omi]ni. quoniam
ta sunt decreta quoniam ratione uiciorum
sunt ad p[ro]p[ri]a concilio d[omi]ni. nec per
uita h[uius] placere que quodam p[ro]p[ri]a
subscrip[si]one firmabo.

DE P[ro]p[ri]e ORDINE UT QUAE POSTEA ORDINATI

SUN P[ro]p[ri]e ORDINE: SE HONORIS ARCHIDIA-
CONI MANUS EP[iscop]I D[omi]NI. S[ic] p[ro]p[ri]e carbonu
p[ro]p[ri]e d[omi]ni uiciorum p[ro]p[ri]e quoniam ex q[ui] p[ro]p[ri]e
tempore acta char taginensis gesta sunt
& subscrip[si]onibus; firmiter firmata
claruerunt etiam nos hoc seruatur esse
p[ro]p[ri]e. sed illud sam uiciorum uoluntate
mansisse ecc[lesi]asticam disciplinam ha-
uimus nullus fratrum prioribus uiciorum
quando auderet anteponeret sed of-
fuit in uiciorum idem p[ro]p[ri]e exhibuit esse
prioribus; q[ui] ab in sequentibus; gratia
ter temp[or]e acciperetur hunc ordinem
liberis uiciorum. melius uiciorum inter
loquutionibus; robarate Aurelius ep[iscop]i
d[omi]ni non docuerat quidem ut hec re-
petere uiciorum nisi for[is] existeret in con-
siderate motus quoniam quoniam
haec statuenda in uiciorum ac uiciorum
sed communionis haec causa est quam
insinuauit & confacerdos noster

LIII

101

102

101

...omnes...
...deferant...
...presumant...
...quodere...
...anima...
...maiorib;...
...presumendum...
...conpetuer...
...herendos...
...Sane...
...sedis...
...fratrum...
...frat...
...dam...
...dix...
...nra...
...teritoz...
...carcha...
...no...
...Univer...
...patrib;...
...anob...
...ure...

DE ARCHIEPISCO MATRICIENSIS NUMIDIÆ

LIII **D**em de placuit omnib; episc; quib; hoc concilio subscripserunt ut in articulo & archiepis numidiæ & apud primam sedem sit & in metropoli id est constantia;

DE QUODUICLI DE EO EPISCO

LIV **Q**uod uult de eodem uenturum quoniam aduersarius ipsius uult petisse intro duci ad concilium in interrogatus utrum cum eouellet apud eos expectari primog

...placet...
...conuener...
...antiqua...
...rethallo...

DE MAXIMINO EPISCO

Dem de placuit ut quicquid in concilio legitur de maximo episcopo ab episcopo discedat & illis in aliis rebus quibus

UT EPISCI QUI ORDINANTUR AB ORDINATORIBUS SUIS EPISCI LAS ACCIPIANT

QUI DIEM ET CONSULEM PFERANT

LVI **Q**uod de placuit ut quicquid in concilio ordinantur pprietas a fratrib; litteras accipiant ab ordinatorib; suis non eos sub scripto non auctoritate & diem ut nullas arce; ratio de posteriorib; nichil aliter; orientu

DE HIS QUI SEMEL IN HAEC LITTE FERUNT

AB ALIIS NON POSSE PROMOUERI

LVII **I**tem placuit ut qui cum primatu & pmoel legitur ab eadem ad electionem non tenent & subscripserunt. Autem huius episcopi carchaginentis hanc de re eo consentit & subscripsit sim legitur & ceteri episcopi subscripserunt.

IN HOC CONCILIO QUI DEGERINT EPISCI

QUA DITRAHSMARINAE LEGATI DIRECTI

SCIENTIUM ATQUE

Constitutione imperatore theodosio
Grunde de iur. cons. in d. de p. camb. h. g.
n. b. si iur. secunda cum a. u. l. i. u. p. i. m. u.
u. r. f. a. u. n. c. i. l. i. o. c. o. n. s. t. i. t. u. t. a. d. f. a. r. b. i. d. i. c. a.
Aurelius ep. d. i. c. e. g. e. n. e. r. a. c. i. o. n. e. f. r. a. t. r. u. m.
n. e. a. s. i. u. a. m. e. t. e. n. u. n. c. a. d. h. o. c. c. o. n. s. u. l. i. u. m.
c. o. n. g. r. e. g. a. c. i. o. n. e. i. n. d. u. d. u. n. e. n. i. m. i. u. o. r.
u. r. d. i. c. a. t. u. r. e. c. o. r. d. e. t. h. o. b. i. t. u. c. o. n. s. u. l. i. o. d. e. f.
i. n. a. u. n. u. s. f. r. i. n. o. s. a. d. r. a. t. i. n. a. r. m. e.
l. e. g. a. t. o. s. q. u. o. s. p. o. t. u. i. t. i. n. c. o. r. d. a. m. i. t. a. s. i. t. u. s. e.
p. r. e. f. u. n. d. a. l. e. g. a. t. i. o. n. e. f. u. r. t. u. m. n. a. r. r. a. t. e.
e. l. u. c. i. a. n. o. e. t. n. o. d. e. h. e. r. e. c. o. n. s. i. d. e. r. i. b. u. s.
n. o. b. p. r. a. e. r. g. e. s. t. a. i. n. t. a. f. i. c. a. d. i. l. i. g. e. n. t. i. u. s.
q. u. e. g. e. s. t. i. t. u. r. a. t. r. a. c. t. a. r. u. m. e. l. h. o. d. i. e. t. a.
m. o. n. e. p. o. r. t. e. t. r. a. c. t. u. m. e. s. t. i. n. d. i. c. a.
a. c. t. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. c. o. n. f. i. r. m. a. r. i.

DE PIS PROUINCIAE AFRICAE QVI

ADUERTENT PRASENTI CONCILIO
Ardo ma q. et rum de p. s. i. u. p. r. u. m.
r. u. s. d. e. f. r. i. b. n. o. b. c. o. n. f. a. c. t. e. d. e. t. i. b. q. u. i. a. d.
h. o. c. c. o. n. s. u. l. i. u. m. u. l. d. e. b. r. a. c. i. o. n. e. t. e. r. e. d. e.
m. a. u. r. i. t. a. n. i. e. c. o. n. u. e. n. i. t. u. r. e. q. u. e. r. a. m. u. s.
q. u. e. m. a. d. m. e. d. i. u. m. h. u. i. c. c. o. n. s. u. l. i. o. c. o. n. u. e. n. i. t.
r. u. m. i. n. t. e. r. s. e. d. e. f. e. r. e. t. i. b. p. h. i. l. o. l. o. g. i. o.
t. e. s. t. a. u. e. n. i. t. u. r. o. s. e. l. u. c. i. a. n. o. e. p. i. s. q. u. i. u. n.
c. i. a. h. y. z. a. c. o. n. e. l. e. g. a. t. i. o. n. i. s. l. i. t. e. r. a. s. e. r. i.
c. i. t. a. n. t. o. f. f. e. r. e. n. t. i. b. u. s. e. i. a. m. l. u. c. i. a. n. o. s.
s. i. l. u. a. n. o. l. e. g. a. t. o. s. p. u. n. c. i. e. m. a. u. r. i. t. a. n. a.
s. i. n. f. e. n. s. i. s. l. e. g. a. t. i. o. n. i. l. i. t. e. r. a. s. e. t. c. e. t. a.
t. i. s. A. u. r. e. l. i. u. s. e. p. i. d. i. x. h. o. c. s. e. r. i. p. t. o. r. u.
t. e. x. t. u. s. s. e. c. i. d. i. t. u. r. g. e. s. t. i. s.

DE PIS BYZACENSIS

Numidus ep. d. i. c. e. d. i. u. m. a. d. u. e. r. t. i. m. u. s. f. r. i. s. c. a. e. p. o. s.
N. r. o. s. h. y. z. a. c. o. n. e. p. u. n. c. i. e. s. m. a. u. r. i. t. a. n. i. e. s. i. n. f. e. n. s. i. s.
a. d. c. o. n. s. u. l. i. u. m. d. e. s. t. i. n. a. s. l. e. g. a. t. o. s. n. u. n. c. q. u. e. r. a. m. u. s.
u. r. a. m. l. e. g. a. t. i. u. m. i. d. u. e. a. d. u. e. n. i. r. u. t. u. l. e. o. r. e.
p. u. n. c. i. e. t. r. i. p. o. l. i. t. a. n. e. u. l. t. i. m. a. u. r. i. t. a. n. e. c. e. l. a. n. e. n. s. i. s.

DE PIS MAURITANIE SINFENSIS

Lucianus ep. siluanus ep. legatus p. u. n. c. i. e.
m. a. u. r. i. t. a. n. i. e. s. i. n. f. e. n. s. i. s. d. i. x. e. r. u. n. t. s. e. r. e. a. d. e. f. i.
n. o. s. e. t. e. n. t. r. a. c. t. a. r. i. a. u. e. n. i. t. n. a. m. a. m. i. l. l. i.
u. e. n. i. r. u. n. t. t. a. m. e. n. n. e. c. e. s. s. e. u. e. n. i. a. n. t. e. c. o. n. f. i. d.
m. u. s. d. e. a. n. i. m. i. l. l. o. r. q. u. a. s. i. q. u. i. d. i. n. h. o. c. c. o. n. s. u. l. i. o.
g. e. s. t. u. m. f. u. e. r. i. t. e. t. i. p. i. s. s. i. n. e. d. u. b. i. o. s. u. o. s. c. o. n. s. e. n. s. u. s.
a. d. h. a. b. e. b. u. n. t.

DE PIS HUALDIIS

Alii p. e. p. i. e. d. e. h. o. g. e. s. t. i. s. d. i. c. e. n. o. s. q. d. e. n. d. e.
n. u. m. i. d. i. a. u. e. n. i. m. l. e. g. o. s. i. e. r. e. t. a. g. u. s. t. i. n. u. s. e.
p. o. s. s. i. d. i. u. s. s. e. d. d. e. n. u. m. i. d. i. a. l. e. g. a. t. i. u. m. i. t. i. n. o. n.
p. o. t. u. i. t. q. d. a. d. h. a. e. t. i. u. m. u. l. t. u. r. u. n. a. m. e. p. i. p. p. i.
s. i. n. e. c. e. s. s. i. t. a. n. t. i. n. c. a. u. s. t. a. n. t. i. b. u. s. i. n. a. u. t. i. n. p. e. d. i. t. i.
a. u. t. p. o. c. u. p. a. s. i. u. e. t. n. a. m. e. t. i. a. m. t. r. a. c. t. a. t. o. r. i. o.
s. e. i. t. a. u. t. i. t. u. s. c. u. m. e. d. s. a. m. s. i. n. e. n. s. a. n. c. e. t. i. p. p. u. m.
d. e. f. e. r. e. t. i. b. u. s. e. n. t. t. r. a. c. t. a. r. i. e. n. h. o. c. a. u. s. u. m.
f. u. e. r. a. t. u. r. a. u. t. u. n. c. o. n. s. u. l. i. o. i. n. d. i. c. a. t. e. r. e. t. u. r. q. u. o. i. n.
s. t. r. a. c. t. a. l. e. g. a. t. i. o. p. o. s. s. i. t. a. d. h. o. c. c. o. n. s. u. l. i. u. m. d. e. s.
t. i. n. a. r. i. s. s. e. d. c. u. m. e. u. n. p. o. s. t. e. r. i. o. r. i. b. l. i. t. e. r. a. s.
a. m. m. o. n. e. r. i. t. i. n. d. e. i. n. p. e. d. i. m. e. n. t. o. t. i. n. o. n. a. m.
u. t. s. u. p. e. r. u. l. s. e. r. i. p. s. i. d. i. x. i. t. s. e. r. i. p. s. i. p. p. r. i. u. s.

DE PIS TRIPOLITANIS

Detri politanus uer. e. f. r. i. b. i. n. i. s. h. o. p. o. t. u.
i. c. o. n. d. i. c. e. r. e. q. d. d. u. l. e. m. u. s. f. e. r. i. n. o. d. e. s. t. i. n. a.
u. e. r. i. t. i. n. l. e. g. a. t. u. m. s. e. d. q. u. i. n. o. n. p. o. t. u. i. t. a.
c. u. r. i. t. e. r. h. o. c. a. d. e. s. t. a. u. e. r. u. n. t. q. u. i. d. a. s. i. l. i. u. n. i.

uenienter de sepe die in pancia qd memor
tus in uisito miseris & credendum est
accidisse nonnulla de pmpstis; moramq
re tardaret eius aduentum tamen etiam
ut ipsos sicuti caruere placet haec forma
seruabit ut placita a deo de uoculuris
mitent. Ab uniuersis episcopi dicitur est
haec quae statuit sicuti sua omni; placet

DE CONQUIRENDIS DONATISTIS

Aurelius episcopus dicitur quod in tractum uenit car
itatis pure hoc ad alios qd gessit et fir
mandum pfectionem ut amonim hodep
mitte debere unum quemcumq in nra
uita resua possit conuenire dona dista
prepositos aut ad iunge sibi uicium col
legam ut res eos in singulis quib; cum q
ciuitatib; ut locus p magistratus ut semo
res locoy conueniant hoc sio mi; placet
edicat. Ab uniuersis episcopi dicitur est omi
b; placet. Omni haec subscriptionem nram
firmamus; p eorum uisum ut episcopi
ad iudices de concilio mittendis p omibus
subscribas sicuti uas Aurelius episcopus dicitur
si uideat caritatis uere forma conuentionis
eos recitet. & hunc tenor em pfectionis
omni si placuerit teneamus. Ab uniuersis
episcopi dicitur est recitatur. In fine totius tractatus

FORMA CONQUIRENDIS DONATISTIS

LVIII Illi episcopi dicitur illius dicitur quid de auctoritate
rellios amplissimae sedis imperatoris
petimus grauatam ut in re caritatis
inneca atq in effectu in deducione beatis

Secundo autem non ex parte
dicit illi episcopi dicitur quid de
noti de concilio recte in deluando
tunc sic addone est ut per in grauatam
per foris dum auderet in re
dignam in casu que res pfectionem
sicuti apud eum in nobis in finem
nam in re ex concilio in catholica au
toritate in nra fide ut in re in re
deus cupientes considerant de ueritate
re in quibus in re pacis in quibus
falsi diuocantur in re in re in re
propheta in re in re in re in re
ne deesse in re in re in re in re
com in re in re in re in re in re
non debeat in re in re in re in re
de in re in re in re in re in re
Idcirco in re in re in re in re in re
re in re in re in re in re in re
in re in re in re in re in re in re
hoc facere in re in re in re in re
gammus in re in re in re in re
constituit in re in re in re in re
questio in re in re in re in re
re in re in re in re in re in re
concordia in re in re in re in re
dno dno in re in re in re in re
accipiat in re in re in re in re
in re in re in re in re in re
pala in re in re in re in re in re
si in re in re in re in re in re
tas facile de re in re in re in re

notat ut differencia vtriusq; a loma
notat ut tamper rita rae ff. Ab uniuers
si quis ducant si sicut placet hoc fiat
subscriptorunt. Hinc etiam episcopi dix. eade
carthagenensis & pinciacos subscripti
similiter & ceteri episcopi subscripterunt.

**HEC SY NODI CASADVERSUS DONATIS
INLEGATIONE AD PRINCIPES DIRIGIT.**

Clorrosissimum imperator & benoito
augustinus in vobis de his charis regem
habeat regnum secunda in hoc conu
lo legationem suscipiunt & theasius
& cathidius contra donatistas in quo
uocatio inferunt est communitate
quodam continet.

**CONTRA COMMUNITORUM ACCEPERANT
LEGATI CONTRA DONATISTAS.**

Communitatorum fratres, theasius & eu
chidologas & excharis regem con
dund gloriofissimos & eligosissimosq;
principes in hiscaudis auxilio pus
sime imperatores adherentes insi
nuent quoniam adimpleta fiducia
secundum super his vobis concludo
nansitarum praepositis & firmi
cipalibus sunt conuati & si confideret
de assertionibus suis electis exsa nume
ro aliquibus donec nobiscum pacifice
conferunt & mansuetudine xpiana
si quid ueritate tenent non ambi
gerent demonstrare quod ita ince
nos catholice quaedam pridem

superioribus temporibus claruit. nunc quoq;
per imperitiam uel pertinaciam resistantib;
in nocetieret sed qua differencia p rone
bant nihil penitus uis respondere un
de qua impletum erga eos episcopales aca
cificum officium & illi qui ueritas hinc
ponderet nequaerunt ad immanes uo
lentias sunt conuersi. ita ut multos pos
multosq; clericos uel de laicis traximus
infidus opprimerent. etiam etiam aliquas
inuasione aliquas in uadere p compraet
runt ipsos iam de mentis est consulere. ut
secta catholica qua consuetudo ueteren
nunt & fidei firmitatem n uerbit eoru
etiam in prospectione in munitur nec
merari homines religiofissimos
infirmitas populos eorum in de praualent
qm secundo de prauare non possent nota
est enim & ipe legibus conclamata circun
cellionum quas furunt deest auiles ma
nusque etiam ipsorum religiofissimoru
supra principum frequentibus sanctio
nibus condemnata est. aduersus quoru
furorem possimus non insolita nec absorp
turis suis aliena impetrare praesidia
quando a postolus paulus sicut ma
postolam accibus conspirationem mi
litari etiam sub mouit & dyllo sed nos illud
posimus ut catholice & celsis ordinum
per uisitates singulas & uiciorum quo
rumque possessorum per diuersa loca
sine ulla dissimulatione tanto pro uectur.

simul etiam perendum ut illam legem que ex re-
ligiose memorie eorum patre theodosio de
aureliis libris de uindicta uel de uindicta
natos hereticos seu etiam in possessione sub-
eorum congregatio deprehenditur promul-
tata sit. Ita demum confirmari precipiant
ut in eos ualeant contra quos propter eorum
inuidias catholici prouocatio contestatione
deposuerunt ut hos saltem terrorem abs-
cismatica uel heretica prauidere desistant
quid consideratione aeternis supplicium emendari
corrigi que dissimulant perendum etiam
lex que hereticos uel ex donationibus uel ex
testamentis aliquid capiendi aut reliquen-
di de regat facultatem ab eorum quoque
pietate accensus repetatur ut in reliquen-
di uel sumendi uisa donat. qui per uisum
furorē cecati in donatistarum errore
per se uerare uoluerunt. ceterum illis
qui consideratione unitatis & pacis cor-
rigere uoluerint absque inuentione ho-
uilegis capiende hereditatis aditus
patent. si adhuc in errore heretico con-
stituti aliquid ante donationis uel he-
reditatis obuenit. his tamen exceptis
qui lite pulsati putauerint ad catholi-
cam transire. quia de talibus cre-
dibile est non motu celesti iudicij potius
quam terrena comoditate uideat uni-
tatem catholicam praecipisse. ad haec
autem omnia praesidio opus est potes-
tatis suarum quarumque prouinciarum

sancti prouinciarum ecclesie qui quidem
lexerunt prodesse agendis imperatoribus
dilectam decernimus legationem
illud praeterea concensu nobis placuit
uoluerit decernit ad gloriosissi-
mos imperatores & eminentissimos
potestates dirigantur. quibus in
auctoritate omnium consensus adbe-
rissimum committam legatos uel leg-
se dire eorum sed quia in hisdem litteris
omnibus subscribitur diffinimus
nisi singulorum subscripserint uel
decepit ole honoratur. per am-
frater aurelii uel in hisdem uel car-
nro omnium nomines subscribitur
dignetur & subscripserunt. Aure-
lius septem ecclesie cathaginis hic
doctore confessi & subscripserunt
littere & ceteri episcopi subscripserunt.
Littere etiam ad iudicium mittentur
ut donec de legatione realiter ad nos per-
mittat rationes per ordinem con-
tum & possessores praedictorum ecclesie
catholice imperatoris ad hanc
ecclesiam de qua ut in improbitate
sacerdotum in praesentia uideat
ad bypionem dyariorum diocesi
secundum statuta imperatorum
repelletur. littere etiam ad ep-
romane ecclesie commendationem
legationum mittentur uel ad
ad alios ubi fuerint imperator.

6. sub scriptis. licet aurelii episcopi ecclesie
carthaginiensis huius decreti consensus
prolati sub scriptis. simili res. et carthagini
sub scriptum.

**IN HOC SYNODO QUÆ STATUTASUNT
BREVIS DECLARATIO AD HÆC**

Salvatore in archiepiscopo a consensu
et scriptis carthagine in basilica
regni secunda hanc conclusionem
ideo non est integro descripti. quoniam ma
gis eaque in tempore necessaria fue
runt quam aliquam generalis consti
tutionem. sed ad instructionem studio
sorum eiusdem concilii breuiter digessi.

BREVIS CAUSARUM

Ut liberale legatio ab omnibus provin
ciis ad concilium dirigatur ad iuxta
num legem. et licet propter liberam
dirigendam legationem destinare
preceptum. ut quia apud car
thaginem tantum unitas facta est
dicitur etiam licet ad iudicetur. Ali
is proinon. et civitatibus opera in
pendi ubi unitas ut gratiarum
actiones de carthagine facta per
universa Africa de exclusione do
natarum cum episcopi licet et ad
missionem mittantur. et cetera. lic
tere pape innocenti ut episcopi trans
marina pergere facile non debeant
quoniam hoc ipsum episcopi perum sententia
confirmatur. ut pro gratiarum

actiones exclusionem donatarum duo
clerici. ecclesie carthaginiensis ad comitatum
miserentur.

**IN HOC CONCILIO QUÆ DAM DE CONSTITU
TIONE SUPERIORIS; CORRIGANTUR**

Constitutio in imperatoribus honori
um et theodosio. et laetorum suggestio id est un
carthagine in basilica regente cum aurelii episcopi
unacum episcopi suis consensu et adstantibus diaconibus
quoniam constitutum fuerat in concilio proponens
ut singulis annis generaliter concilium Africa
plenarium non tantum in capud cartagine
verum etiam per universam provinciam suo ordine
habetur utrumque ut induceremus aliquando in
non die aliquando in bis ac octo phocla berra
sim ab omnibus fratribus usum est.

CONCILIIUM QUÆ QUÆ SAË NON QUÆ SI

NECESSITATE FACIENDUM.

LXII

Placuit non sit ultra faciendum fratribus
annuatim in necessitate. sed quoniam sexage
rta causa communis id est totius Africa
unde cum quibus ad sedem dea et date licet. et fu
erunt congreganda et scilicet non ad in ex provin
cia ubi oportet unitas per suas et causa aut
que communi non sunt in suis pro
vinciis iudicentur.

**IN TABULIS IUDICIS; PRO QUÆ CARE
NON LICET.**

LXIII

Sicut in factis provocatum legem qui
provocaverit iudices et cum eo ille contra
quem provocaverit ut ab ipso deinceps
nulli liceat provocare.

IN DEO PATRE ET FILIO ET SPIRITU SANTO

IN DEO PATRE ET FILIO ET SPIRITU SANTO

CONSTITUTIONES

CONSTITUTIONES

IN DEO PATRE ET FILIO ET SPIRITU SANTO

¶

¶

...ATIONIB
...OROUSCINE
...ationes
...postule
...CLLISIAE
...causarum
...provinciar
...libera

**DELEGATIONIB;
OUERSARŪPROUINCIAŪ**

Cum unuerse legationes di
uerſarum prouinciarum
ad legarentur gratis ſine
acceptis ſunt. Id eſt numidiarum
byſacenorum maurorum ſitifen
ſium. Item que caeſarienſium ſed
et tripolitanorum.

**UT AB IMPERATORIB; POSTULE
TUR ADVOCATORUM DEFENſIO
PRO CAUſIS AECCLISIAE**

Placuit etiam ut petant ex no
mine prouinciarum omnium le
gati perrecturi uincenſius & for
tunatianus ad glorioſiſſimis
imperatoribus ut dent faculta
tem deſenſores conſtituendis co
laſticis qui actus ſunt. uel im
nere deſenſionis cauſarum ut
more ſacerdotum prouinciae.
Idem ſiquidem deſenſionem
a ecclieſiarum ſuſceperint.
Habeant facultatem pro nego
tiis ecclieſiarum quotiens ne
ceſſitas flagitauerit uel ad ob
ſtendum obrepentibus uel ad
necceſſaria ſuggerenda ingredi
iudicium ſecreſtarix

UT SIT LEGATIO LIBERA

Placuit ut legationem lueram
habeat ad comitatum miſſi delicti
legati. **PRETESTATIONE MAURORŪ
PONTIFICUM DE PROMOSO**

Pro teſtatos eſſe praeter ca ma
ros caeſarienſes conſtat primos ſuū
per principales ciuitates thigauenſis
conuentum litteris eorum fuiſſe.

Ut ſecundum principalia ſcit a plena
rio concilio ſuipraeſentiam faceret.
Et ut oportuit requiſitus primos ſuus
repperit non eſt. Sicuti diaconi
renuntiauerunt. Sed qui a propoſerit
idem mauri de plenario concilio o por
tere litteras deſtinari. Aduenara
bilem fratrem ſenem innocentium.

His placuit mitti ut agnoſcat re qui
ſitum primos ſuum in concilio & mine
fuiſſe repperitum.

**DE PLEBIBUS QUENUM QUAM
EPISCOPOS HABUERUNT**

LXV **P**lacuit & illud ut plebes quae num
quam habuerunt proprios epiſcopos
niſi ex concilio plenario unius cuius
que prouinciae & primatis atque con
ſens uerſus ad cuius dioceſim eadem
aeccleſia pertinebat decretus fue
rit minime accipiant.

**DE PLEBIBUS VEL DIOCEſIBUS IXOO
MATISTIS CONUERſIS**

LXVI **S**ane ut ille plebesque conuerſe
ſunt ad onatiſtis & habuerunt

episcopos sine dubio inconsulto concilio habere mereantur. Quae autem plebes habuerunt episcopum & eo defuncto uoluerint non episcopum proprium habere. Sed alius episcopi dioecesim pertinere. Non est esse denegandum. Nec non & illud suggestum est quod plebes a lege imperatorum de unitate lata quicumque conuerterentur episcopis ad catholicam ipsi exoptinere debeant. Verum a lege unitatis & deinceps oporteat uniuersas aeclesias iudicare. Sibi episcopos catholicos eorum locorum ad quos locos subhereticis pertinebant. uel conuersorum ad catholicam. uel non conuersorum hereticorum & dioeceses. Et si quae fortis sunt instrumenta aeclesie uel ad eius ius pertinentia. Qui uero aliqua usurpauerunt post legem usurpatam conuerti restitua. ¶

DISVGGESTIONEM MAURENTII EPI.

LXXV. Ad suggestionem uel postulatam in episcopo maurentii cum lecta fuisset scidaquam optulit episcopum placentinum qui personaliter legatum numidarum gestat. Secundum sententiam eiusdem placentini recitata est in conspectu episcoporum. Et cum quererentur huic quod a deo se uoluit ad diaconis profectoribus. Id est seniores anoua germani ac minime inueniretur. Secundo uel tertio requisiti propterea recensuit scim con-

cilium. ut littere ad eundem sententiam sanctippum progerentur. Quomodo uerit uoluntati plebes. memorate nullo modo iniuriam episcopi subcumbendum. Maurentius episcopus dicit. Quinque requisiti seniores anoua germani secundo accertio & non sunt inuenti quibus preceptum erat a primatibus & occurrerent ad uenerabile concilio quod nunc agitur. Illorum uero absentiam procuratorum. Idcirco determat ex aere aliquid scitatur a se sub molestia calumnie ipsorum innocentis uideat laborare. Concilium scim statui debuit se quidem secundum censuram sacerdotalem ex hoc concilio aduersus contumaces ferri sententia. Sed quia mansuetudo aeclesiastica seruanda est in omnibus causis promiserunt ad senem sanctippum ut nouerint iudices de concilio electos sine dilatione considerare de uere inciuitate thubur sic ut negotio congruum adhibeatur examen. Maurentius episcopus dicit. Iudices peto scim senem sanctippum scim augustinum. Florentium Theodisium. Samfacium. Secundum et post sidium. Hos decernimus iudices post dilatos.

Reliquos autem iudices ad complendum numerum numeros necessarios eligentibus ipsi senioribus. A noua germani sene sancappus curauit decernere.

DE PACIFICANDIS AECCLISIAE ROMANE ET ALEXANDRINE

LXIII Placuit etiam ut de dissensione romane aecclisae ad se papam innocentium scribatur quoutraque aecclisia intrase pacem quam precepit dominus teneat.

DE HIS QUI IN XORES ANTIQUE VIROS DEMITTUNT UT SIC MAHEANT

LXIII Placuit ut secundum euangelicam et apostolicam disciplinam neque dimissus ab uxore neque dimissa a marito alteri coniungantur. Sed ita manent aut sibi met reconcilientur quod si contempserint ad penitentiam redigantur. In qua causa legem imperialem petendam promulgari.

DE PRECIBUS AD ALTARE DICENDIS

LXX Placuit etiam hoc ut preces que pro bare fuerint in concilio siue prefationes siue commendationes siue manus impositiones ab omnibus celebrentur. Nec alie omnino contra fidem proferantur sed quecumque cum prodentibus fuerint conlati dicantur.

DE HIS QUI PUBLICORUM IUDICIUM COGNITIONEM AB IMPERATORE PROPOS CERINT

LXI Placuit ut quicumque ab imperatore cognitionem iudiciorum publicorum petuerit honore proprio priuetur. Si autem episcopale iudicium ab imperatore postulauerit nihil ei obsit.

DE HIS QUI CUM AFRICANI COMMUNITATE VOLUERINT TRANS MARE SUBRIPERE

Quicumque autem non communicant. si in africa intrans marinis ad communicandum obreuerit iacturam clericatus excipiat.

UT PERGENTES AD COMITATUM CAUSAM SVAM VBI CARTHAGINENSIS VEL ROMANO PONTIFICI CUIUS IN VARE PROCU RENT

LXXII Placuit ut quicumque ad comitatum ire uoluerit informata que ad urbem romae aecclisiam mittitur intinetur. ut inde etiam ad comitatum formata accipiat. Quod si accipiens ad romanam tantum modo formata. Et tunc ne necessitate que ad comitatum pergere a communione remoueat. Quod si ibi romae cirepentina necessitas orta fuerit ad comitatum pergendi ad legem a patre episcopo urbis romae ipsam necessitatem. Et de hoc scripta eiusdem romani episcopi perferat. Formate autem que a primatibus uel a quibuscumque episcopis clericis proprius dantur. Habeant diem pasche quod si adhuc eiusdem annus pasche dies incertus est. Ille precedens adiungatur.

quomodo solet post consolatum in publi
cis gestis adscribi placuit & illut aduer
sus donatistas & paganos uel eorum super
stitiones legatum si de hoc glorioso con
cilio quidquid utile per uiderint de glo
riosissimis principibus impetrent.

Placuit etiam petitu omnium episcopoz
ut epistolis omnibus de concilio dandis
scitastua sola subscribat. & subscribere
runt. Aurelius episcopus carthaginien
sis huic decreto consensit & prelecto sub
scripsi. Similiter & ceteri episcopi subscrip
serunt.

CONCILIVM CONTRA PAGANOS & HERETICOS

Basso & philippo uicē cōsū xvi kl iulij
carthagine in secretario basilice restituit.
In hoc concilio legatione iterum suscepit
fortunatianus episcopus contra paganos
& hereticos.

ITEM CONCILIO CONTRA PAGA NOS & HERETICOS

Basso & philippo uicē cōsū in iduo oc
tobri carthagine legatione restituit
& florentius epi contra paganos & hereticos
eo tempore quod uerus & macharius occisū
& propter eorum causam euechodius theodius
& uictor epi caeserunt.

CONCILIVM DE COGNITIONE EPI

Gloriosissimis imperatoribus honori
o & theodosio iii Augustorum consū x
kl iulij carthagine in basilica secunda in hoc

concilio placuit ut non sibi unus episcopus
uindicta cognitionem gesta huius concilii
Ideo non describitur quoniam prouinciale non in
uersale celebratum est.

CONCILIVM CONTRA DONATISTAS

Post consolatum gloriosissimis imperato
ribus honori o viii & theodosio iii Augustorum
xviii kl iulij carthagine in basilica secong
nis secunde in hoc concilio legationem
susceperunt contra donatistas. Flor
tius possidius presidius & benenatus epi
Eo tempore quo lex data est ut liuera uolun
tate quis cultum xpianitatis exciperet.

CONCILIVM CONTRA HERESEM PELAGII ET CELISTINI

LXX **G**loriosissimis imperatoribus hono
rio aug. xii & theodosio viii consū
māi carthagine in secretario basilice
ti. Cum aurelius episcopus uniuersali con
cilio conuideret adstantibus diaconibus
Placuit omnibus episcopis quorum nomina
& subscriptiones indite sunt in sinodo
carthaginiensis aedificae constituti.

QUOD ADAM NON SIT FACTUS

AD MORTALIS

LXX **V**t quicumque dicit adam primum homi
nem mortalem factum ita ut si pecca
ret siue non peccaret morte nec in cor
pore hoc est de corpore eius non peccat
merito sed ne necessitate naturae auer
**QUOD PARVULI IN PECCATORUM
REMISSIONE BAPTIZENTUR**

LXX **T**emplacuit ut quicumque paruulofre
 ceneret abuteris in atriū baptizandos ne
 gat. Aut dicit in remissionem quidem pecca
 torum eos baptizari. Sed nihil ex adam ita
 heret horiginalis peccati. quodl. auctore
 generationis expietur. Unde sic conse
 quentur nichil formabaptis in atriū in re
 missionem peccatorum non uera sed fal
 sa intellegatur. Anathematis. Quin non
 aliter intellegendum est quod ait aposto
 lus per unum hominem peccatum intra
 uit in mundum. & per peccatum mors. &
 ita in omnes homines pertransit. In quo
 omnes peccauerunt. Nisi quem admodum
 ecclesia catholica ubique diffusa est. semp
 intellexit. Propter hanc enim regulam fidei
 siam paruuli qui nihil peccatorum in se
 ipsi adhuc committere potuerunt. Ideo
 in peccatorum remissione ueraciter
 baptizantur. ut in eis generatione mun
 detur. quod generatione traxerunt.

**QUOD GRATIA DI HOHS SOLVS REMISSIO
 NEM TRIBUIT PECCATORUM SE IETIA
 PRESTAT AD IN TORIUM PECCETUR**

LXXVIII **T**emplacuit ut quicumque dixerit grana
 di quia iustificatur per ihum xpm dnm nrm
 ad solam remissionem peccatorum ualere
 que iam commisissunt. non etiam ad iuro
 rium ut non committatur. Anathematis.

**QUOD GRATIA XPI HOHS SOLVM SCIE
 TIAM TRIBUIT QUOD AGAMVS. SET
 ETIAM DILECTIONEM HOHS IH SPI**

LXXIII **RAT UT QUOD SCIMVS IMPLERE VALEAMVS**

LXXIII **T**em quisquis dixerit eadem gratia di per ihum
 xpm dnm nrm propter hoc tantum nos adiu
 uare ad non peccandum quia per ipson nobis re
 uelatur. & aperitur intellegentia mandatoru
 ut sciamus quid appetere quid uita uerimus
 etiam facere diligamus. ad que ual ear. ut ana
 thematis. Cumen iudicat apostolus scientia
 inflat caritas uero edificat. ualde impium
 est. ut credamus. ad ea que inflat nos habere
 gratia xpi. Et ad ea que edificat. non haue re
 cum sit utrumque donum di. & se ut e quid faco
 ret debeamus. & diligere ut faciamus. ut di
 ficant. caritate scientia non possit inflare.
 sicut autem de deo scriptum est. Qui docet homine
 scientiam. In actum scriptum est. caritas ex deo est.

**QUOD SI HEDI GRATIA Nihil boni POSSIMVS
 IMPLERE**

LXXX **T**emplacuit ut quicumque dixerit. deo nobis gra
 tiam iustificationis dari. ut quod facere liberum u
 bemur arbitrio. facilius possimus implere per gra
 tiam. tamquam si gratia non daretur. non quide
 facile. sed etiam non possemus etiam sine implere
 diuina mandata. Anathematis. De fructibus enim
 mandatorum disloquetur. ubi non ait. sine me
 difficilius potestis facere. sed ait. sine me nihil
 potestis facere.

**QUOD HOHS SOLVM IN HOMINIS SED VERAX
 SCORVM NON ISTA EST. SI DIXERIMVS QUIA
 PECCATVM NON HABEMVS. NOS IPSOS
 SEDUCIMVS**

LXXXI **T**emplacuit ut quod ait scilicet iohannis apostolus

si dixerimus quia peccatum non habemus
nos ipsos decipimus & ueritas in nobis non
est. quisquis sic accipiendum putauerit
ut dicat. Propter humilitatem non oportere
dici nos nos oportere dici nos non habere pec
catum non quia ueritas est. anathema sit.
Sequitur enim apostolus & adiungit. Si autem
confessus fuerimus peccata nostra fidelis est & ius
tus qui remittat nobis peccata & mundet nos
ab omni iniquitate. Nihil satis apparet hoc non
tantum humiliter sed & iam ueraciter dici
poterat enim apostolus dicere. si dixerimus
non habemus peccatum nos ipsos extollimus
& humilitas in nobis non est. sed cum ait. nos
ipsos decipimus & ueritas in nobis non est.
Satis ostendit eum qui dixerit se non habere pec
catum non uerum loqui sed falsum.

**QUOD IN ORATIONE DOMINICA SCS
PROSEDIANT DE MITTE NOSTRA DEBITA**

LXXXII Templacuit ut quicumque dixerit in oratione
dominica ideo dicere scis de mitte nobis
debita nostra ut non pro se ipsis dicant quia non
eis iam necessaria est petitio sed pro aliis qui
sunt in suo populo peccatores & ideo non dicere
unumquemque se corum de mitte mihi debita mea
sed de mitte nobis debita nostra ut hoc pro aliis
potius quam pro se uisus petere intellegat
anathema sit. Scis enim & ius tulerat apostolus
iacobus cum dicebat. in multis autem offendi
mus omnes. Nam quare additum est omnes nisi
ut ista sententia conueniret & psalmo ubi legitur.
Ne intres in iudicio cum seruet uo dñe qm non

non sic abitur in conspectu tuo omni uideri
in oratione sapientis similis monitione
est homo qui non peccauit. & in libro scilicet
in manu omnis hominis signat ut sciat om
nis homo infirmitatem suam. Unde et
daniel scis & iustus in oratione plura
liter dicit. peccauimus iniquitatem se
cimus & cetera que ibi ueraciter & humili
ter confiteatur. Ne putaretur quemad
modum quidam sentiunt. hoc non de se
sed de populo suo potius dixit se peccari
postea dixit. Cum oraret & confiteretur
peccata mea & peccata populi mei dno
domeo. noluit dicere peccata nostra
sed populi sui dixit & sua. Quia futuro sicut
quitam male intellegerent tamquam
prophetam preuidit.

**QUOD UERACITER ASCI DICATUR
DE MITTE NOSTRA DEBITA**

LXXXIII Templacuit ut quicumque ipsa uerba
dominice orationis ubi dicimus de mit
te nobis debita nostra ita uoluntas scis
ut humiliter non ueraciter hoc dicitur
anathema sit. quis enim ferat orantem &
non hominibus sed christo nomen tantum
qui ab us sibi dicit. dimitti uelle & corde
dicit que sibi de mittantur debita non habet

DE PLEBIS CONUERGIS AD DONATISTIS

LXXXIII Templacuit quinquidem ante aliquodam
in hac aecclie plenari concilio confite
tum est ut quecumque ecclesie in diuina
conditute. Ante lege de donatistis lazar

catholice facte sunt a dea cathedras
 pertineant per quorum episcopus fac
 tum est ut catholice unitati communicaret
 post legem autem quicumque communicave
 rint illuc pertineant quo pertinebant cum
 essent parte donati sed quia multe contro
 versie postea inter episcopum de diocesis
 ortus sunt & oriuntur. Quibus tunc minus vide
 ture esse prospectum nunc isto concilio so
 placuit ut ubicumque & catholica fuit &
 pars donati & ad diuersas cathedras per
 tinebant. Quocumque tempore illic unitas
 facta est uel facta fuerit siue ante legem
 siue post legem ad eam cathedram pertine
 ant ad quam catholicam quę iam ibi fue
 rat pertinebat.

**DE DIOCESISIBUS QUALITER EAS DIVIDANT
 INTER SE EPISCOPUS CATHOLICI QUAM EX DO
 NATI PARTE CONVERSIS SUNT**

LXXV
 Itaque ut si episcopus ex donatistis ad
 catholicam unitatem conversus est
 Equaliter inter se dividant eas que sic fue
 rint inuenire ubi ambe partes fuerunt
 id est ut alia loca ad illum alia ad illum
 pertineant. Ita ut ille dividat qui amplius
 temporis in episcopatu habet & minor
 eligat. Quod si forte unus fuerit locus
 ad eum pertineat quem plebes elegerint
 quod si forte antiqui calicis sui uoluerint
 & illis sui qui ex dona parte conversi sunt
 plurimorum uoluntas paucioribus pre
 feratur si autem partes equaliter sunt

maioris temporis episcopo deputetur. si autem
 ita plurius loca inueniuntur in quibus ambe
 partes fuerunt ut non possint equaliter
 diuidi uel ut si impari numero fuerint distri
 butis eis locis qui parem habent numerum

Quicumque locus remanserit hoc in eo serue
 tur quod super ius dictum est. quam de uno
 tractaretur locum.

**UT SI QUAE DIOCESIM EPISCOPUM ABHERESI
 LIBERANS TRIENNIO POSSIDERIT IN SEA
 REPETAT. LXXXVI**

Itaque placuit ut etiam si quis quam post legem
 aliquem locum ad catholicam unitatem con
 uerterit. si eum per triennium nemine
 repetente retinuit. ulterius ab eo non re
 petatur. si tamen per ipsum triennium fuit
 episcopus qui possit repetere & tacuit. si autem
 non fuit non preiudicetur matrici. si licet
 cum locus acciperit episcopum. qui non habet
 bat ex ipso die intra triennium repetere. Item
 si fuerit episcopus ad catholicam ex donati parte
 conuersus non ei preiudicet profinitur episcopus
 Sed ex quo die conuersus est habeat per tri
 ennium potestatem repetendi loca quia ad
 ipsum pertinebant cathedram

**DE HIS QUI IN PLEBES QUAS AD SE PUTANT PER
 TINERE INCONVERTIS HIS A QUIBUS
 TENENTUR RENERINT. LXXXVII**

Itaque placuit ut quicumque episcopus plebes quas
 ad sua cathedram aestimant pertinere.
 Non ita repetunt ut causas suas episcopis
 iudicantibus agant. sed alio retinente conuertunt.

siue uolentibus siue nolentibus plebibus
causae siue detrimentum patiantur. & qui
cumque iam hoc fecerunt. si nondum est
inter episcopos finita contentio. sed
adhuc inde contendunt. ille inde disce
dat quem confiterit. preter missis iu
dicis a ecclesiasticis intruisse. nec sibi
quisque blandiatur. si a primare uere
tineat litteras impetrarit. sed sibi ha
beat litteras siue non habeat conueni
entem quem tenet. & eius litteram acci
piat. ut ut apparet pacifice tenuisse
ecclesiam ad se pertinentem. si autem
ille aliquam questionem retulerit
per episcopum iudicet. causa finiat.
siue quos eis primares dederint. siue quos
ipso uicinos ex consensu delegerint.
**DE HIS QUI PLEBES AD SE PERTINEN
TES NEGLIGUNT. LXXXVIII**
Item placuit ut quicumque negligant
loca ad suam cathedram pertinentia
in catholicam unitatem lucrari conue
niantur. a diligentibus uicinis episcopis
ut darentur. quod si intra sex menses
ad se conuentionis non offererint. qui
potuerit eas lucrari ad ipsum perti
neat. ut sane ut si ille ad quem perti
nuisse uidebatur probare potuerit.
magis illius electam negligentiam
ab hereticis ut impune ibi sint & sua dili
gentiam fuisse preuentam. ut eo
modo eius cura sollicitur accaretur.

cum hoc iudices episcopi cognouerint
siue cathedras restituant. sane si
inter quos causa uersatur. diuersi
rum sunt prouinciarum. ille pri
marus det iudices in cuius prouin
cia est locus in quo contenditur.
si autem ex communi placito uicinos
iudices eligerint. aut unusque
aut tres ut sit res eligerint. aut
omnium sententiam sequantur
aut duorum.

**QUOD ELECTORUM IUDICIA
SENTENTIAS SPERNI NON DEBEANT**

LXXXIIII
II Audicibus autem quos communis
consensus elegerit non liceat pro
uocari. & quisquis prouocatus fuerit
pro contumacia non obtemperat
iudicibus. cum hoc primo sedis episcopi
fuerit probatum. de litteris
ut nullus ei communi episcopo
ram donec obtemperet.

**UT SI EPISCOPUS NEGLIGAT SUAM DIOCE
SIM COMMUNIONEM PERDETUR**

XC
Summaribus cathedris negle
gens fuerit aduersus hereticos
conueniatur a uicinis episcopis dili
gentibus & eius negligentia
demonstretur. ut se excusare non
possit. quod si ex die quo conuenit
intra sex menses finitus prouincia
executio fuerit & honores ad unita
tem catholicam conuertendos cura

carauerint. non communicetur donec ad
impleat. si autem executor ad loca non
uenerint non adscribantur ep̄o.

**DE EPISCOPIS QUOD DATISTAS COMMUNICAS
SE MENTITI FUERINT XC I**

Si autem probatum fuerit eum de com
munionem illorum fuisse mentitum
dicendo eos communicasse quos eo scien
te non communicasse constituerit etiā
episcopatum amittat.

**DE PRESBITERIS ET CLERICIS UT HOMINIBUS
DELLERIT IN IAS AFRICANA CONCILIA**

Xemplacuit ut pr̄bri diaconi uel ceteri
inferiores clerici incautis quas habu
erint. si de iudicis episcoporum suorū
questi fuerint uicini episcopi eos audiant
& inter eos quid quid est finiant. adhi
biti ab eis & consensu episcoporum suo
rum. quod si ab eis prouocandum pu
tauerint non prouocent nisi ad africa
na concilia uel ad primates provincia
rum suarum. ad transmarina autē
qui putauerint appellandum anullo in
tra africanam in communionem suscipiat.

**DE VIRGINIBUS ETIAM MINORIBUS
UEL AUIDIS XCII**

Item placuit ut quicumque episcoporu
necessitate periculantis pudicitie
uirginalis cum & uel petitor potens
uel raptor aliquis formidator. uel
suetiam aliquos mortis periculoso
serupulum conpuncta fuerit. nec

non uelata moriatur. aut exigentibus
parentibus aut his ad quorum curam
pertinet uelauerit uirginem seu ue
lauerit inter uirgini quinque annos
etatis non ei ob sit concilium quod
de isto amorum numerum constituit.
**HE DINTINSEPI TENEAUTUR IN CON
CILIO TERTIOS EX SE SINGULARUM
PROUINCIA RUM IUDICES ELIGUNT**

LXCLIII **I**tem placuit ne diutius uniuersi ep̄i
qui ad concilium congregati sunt tene
rentur ab uniuerso concilio iudices
inter nos de singulis prouinciis eligi
& electi sunt de prouincia carthagini
ensi. uicentius. fortunatianus & da
rus. de prouincia numidia. Sympius.
Augustinus. & restutus. de prouincia
byzacinia. cum scō sene. donatiano.
primata. criscomus. iocundus. & e
milianus. de mauritania. sitifensis. se
uerianus. asiaticus. & donatus. de
prouincia tripolitana. plaucius. qui
ex more legatus. unus est mis sus
qui omnes cum scō sene aurelia uni
uersa cognoscat. a quo petit unuer
sum concilium ut cunctis sup gestis
que confecta iam sunt. seu epistolis
ipse subscribat. & subscripserunt.
aurelius episcopus. ecclesius car
thaginiensis. huic decreto consensi
& prolecto subscripsi. similiter & ceteri
ep̄i subscripserunt.

**ITEM CONCILIO INTERFUIT AEC
CLESIAE ROMANE LEGATIO**

Per gloriosissimorum imperatorum
honorii xii & theodosii viii augg
iii kt iun. carthagine in secretario
basilice restitute cum aurelius eps
una cum faustino a ecclesie potenti
ne provincie italie. picem legato
romane aecclie. uingentio calustica
no. fortunatiano neapolitano. mau
riano utipparentis. adeodato simi
dico. pentadio carpacino. rafimano
muzuensi. pretelecto scilibbensis
quoduldeo agrensi. candido abbi
ritano. galloniano acinensi. legati
provincie alyppio thag. augustino
ypponensium reg. & possidio calamen
silegg. provincie numidie. maximiano
aquirentis. iocundo sufferulensi.
maximiano sufferulensi. & hilariano
opreocellorum. legati prou. bizaceni.
notauo. sicifensi. & leonem. obtensi.
legatis provincie mauretanie sicifensi.
minello rufarensi. laurentio ioculi
tano. & numeriano rufurienti. leg
prou. mauretanie cesariensis ab
uniuersali concilio iudicibus delectat
adstantibus diaconibus. confessoribus
& quibusdam peractis multis epi cae
tororum peragendorum morasse
conquerentur. sustinere non posse
& ad proprias aeclesias festinare.

Placuit uniuerso concilio ut ab omnibus
eligerentur de singulis quibus que
provincis qui propter alia perage
da residerent. & factum est ut hi
adesent quorum subscriptiones
eos adfuisse testantur.

**QUOD EXCOMMUNICATI AD ACCU
SATIONEM ADMITTI NON DEBEANT**

XCII Placuit que omnibus qm super
bus conciliorum decretis de p
nis que non admittende sunt ad ac
cusationem clericorum. iam con
stitutum est. & que persone non ad
mittentur. non expressum est.
idcirco definitum est. rite ad
accusationem non admitti. qui
postea quam excommunicatus
fuerit. in ipsa adhuc excommu
nicationem constitutus. siue sit
clericus siue laicus. accusare uoluit.
**QUOD SERVI ET LIVERTI OM
NES QUAE IN FAMIS PERSONE
NON DEBEANT ACCUSARE**

XCVI Item placuit ut omnes serui uel
proprii liuerti ad accusationem
non admittantur. uel omnes quos
ad accusandam publica crimina
admittantur. omnes etiam infam
e masculis aspersis. id est uer
ones. actur pitudinibus. subiecte
personae. heretici etiam siue pa
gani seu iudei sed tam omnibus

quibus accusatio denegatur. incausis
proprie accusandi diligentiam nonne
ganda

**UT QUI VNUM CRIMEN NON PROBA
VERITATE ALITER ADMITTI DEBEAT**

xcv Ite placuit quotiens cumque clericus
ab accusatoribus multa crimina
obiciuntur & iam ex ipso de quo prius
egerit prouare non ualuerit ad ce
tera iam non admittantur.

DE TESTIMONIUM ADMITTENDIS US

xcvi Testes autem ad testimonium non
admittendos quin et ad accusatio
nem admitti preceptisunt uel etiam
quos ipse accusator de sua domo pro
duxerit ad testimonium autem intra
annos xiiii etatis sue non admittat.

**DE EPISCOPUM QUI EXCOMMUNICAT
EUM QUI SIBI SOLI CRIMEN
DICIT ESSE CONFESSUM**

xcvii Ite placuit ut si quando episcopus
dicit aliquem sibi soli proprium cri
men fuisse confessum. atque ille ne
get non putet ad iniuriam suam ep
scopi petanere quod soli non creditur
& si scrupulo proprię conscientię
se dicit negari nolle communicare.

**UT NON TEMERE QUEM QUAM
COMMUNIONE PRIVET EPIS**

c Quamdiu excommunicato non com
municauerit suis episcopi eidem ep
scopo ab alio non communicetur episcopus

ut magis caueat episcopi ne dicat in quem
quam quod alius documentis conuin
cere non potest. Aurelius episcopus dixit iuxta
statuta totius concilii congregati &
meae mediocritatis sententiam pla
ce & facere rerum omnium conclu
sionem. uniuersi tituli designati &
digesti huius diei tractatum ecclie
gesta suscipiente que uero adhuc ex
pressa non sunt die sequenti per fratres
nostros Faustinum episcopi philippum
& asellum presbiteros uenerabili fratri &
coepiscopo nostro bonifacio descri
bemus & sub scripserunt. aurelius
episcopus his gestis statutorum apud nos
habitis sub scripsi. Faustinus episcopus
a ecclesie potentine provincie pice
ni legatus a ecclesie romane his ges
tis sub scripsi. Alippius episcopus thagas
ensis legatus provincie numidie
his gestis sub scripsi. Augustinus episcopus
ypponiensis legatus provincie num
die his gestis sub scripsi. Possidius episcopus
calamentis legatus provincie nu
midie his gestis sub scripsi. uicentius
calusitanus his gestis sub scripsi. for
tunatianus neapolitanus his gestis
sub scripsi. pentadius carperanus
his gestis sub scripsi. rufcanus maxensis
his gestis sub scripsi. pretexatus
siciliuensis his gestis sub scripsi.
quoduult de uerensis his gestis sub scripsi.

candidus germanie his gestis subscripsi.
callonius uricentis his gestis subscripsi.
maximianus aquensis his gestis subscripsi.
iocundus sufferulensis legatus provin-
cie buzacene his gestis subscripsi.
hilarinus orreocellensis legatus prou-
buzacene his gestis subscripsi. nouatus
sicitensis legatus prouineiusdem
his gestis subscripsi. ninellus rufur-
rianensis legatus prou cesariensis his
gestis subscripsi. leomocentis legatus
prou cesariensis his gestis subscripsi.
alius leo legatus prou sicitensis his gestis
subscripsi. & ceteri epi cxxvii sub-
scripserunt. philippus præs acclæ
romane his gestis a nobis recolle-
ctis subscripsi. asellus præs lega-
tus acclæ romane his gestis subscripsi.
que per nos directe sunt.

**INCIPIT EPISTOLA AB OMNI
CONCILIO AFRICANO AB OMNIA
TIONURBIS ROMÆ EPIS PERFEAN-
TINUM EPIS PHILIPPUM ET ASELLUM
PRÆILEGATOS ECCLÆ ROMÆ DIRECTA**

Domino beatissimo & honorati-
ssimo fratri bonifacio. aurelius
ualetinus prime sedis prou nu-
midie & ceteri qui presentes adfu-
imus numero cxxvii. ex omni concilio
africæ. quoniam domino placuit ut de his
qui nobiscum aegerunt sancti fratres
nostri. coepiscopos faustinus &

conpresbiteri philippus & asellus
nunc beate memorie iustino episcopo.
a quo ad nos mandata & littere
attulerunt. sed tue uenerationis
quoniam locus est de uinitus con-
stitutus humilitas nostras sub-
scriberet eabrebitur insinuare
debemus que utrorumque concor-
dia terminata sunt. ne ex quo pro-
lixis gestorum uoluminibus con-
tinentur. in quibus salua quide-
e caritate non tamensine paru-
altercationis lauore demorati
sumus eagestis delibantes que
nunc ad causam pertinet. quam
quam & ille si adhuc esset incor-
pore hoc accipere gratias. quod
uidere pacatius terminatum
domine frater. apianus præs
de cuius & ordinatione & ex com-
municatione fuerat exortum
non solum siccensi uerum etiam
totius africane ecclesie non le-
ue scandalum de omnibus terra-
tis suis ueniam petens. commu-
nioni est restitutus. prior autem
coepiscopus noster siccensis ur-
banus quod in eo corrigendum
uisum est. sine ulla dubitatione
correxerit. quia ueropaci & quieti
a ecclesie non tantum ad presentem
sed etiam in posterum prospiciem

dum fuit qm talia multa precesserat
 ut uel similia ueletiam grauora de
 inceptis precauerit oportere placuit
 nobis desiccensis aeccle reuenticio
 scilicet honore gradus sui p[ro]b[is] remo
 ueretur ep[iscop]i ap[osto]licus & accepto ep[iscop]i
 talio ubi comque alibi uell[et] & et possit
 p[ro]bit[er] u[er]u[m] munere fungeretur
 quo de idem ip[s]i per litteras p[ro]p[ri]as
 ad p[ro]f[er]al[is] sine difficultate con
 cessimus sane prius quam h[ec] causa
 ip[s]o termino clauderet[ur] inter alii
 que dicitur n[on] discrepationib[us] uer[ba] uau
 mus quia rogatio ip[s]a p[ro]f[er]at ut apud
 aeccle p[ro]f[er]at a fratrib[us] nostris
 faustino co ep[iscop]o & philippo atq[ue]
 aselle com p[ro]bit[er] u[er]u[m] que r[ati]o uel
 ut p[ro]merent quidquid eis nobiscum
 agendum fuisset inuicem non
 nulla quidem sine ullo scripto p[ro]f[er]at
 uel uerbis sed eom[un]i d[omi]n[u]m flagi
 taxemus quod in litteris ferrent
 communitorium p[ro]f[er]at uel quod
 p[ro]f[er]at nobis & iam gestis que p[ro]f[er]at
 ad uos deferunt est allegatum in quo
 ut quat[er] quodam nobiscum g[er]en
 da mandata sunt unum de appellatio
 nib[us] ep[iscop]orum ad romane eccl[esi]e
 sacerdotem alterum ne ad comita
 tum ep[iscop]i in portu nauigant[ur] tertiu[m]
 de tractandis p[ro]f[er]at u[er]u[m] &
 diaconorum causis apud finitimos

ep[iscop]os si a suis ex communi cati per
 nam fuerint quarta de urbane ep[iscop]o
 excommunicando ueletiam rom[an]e euo
 cando nisi ea que uidebantur corri
 genda corrigeret quorum omnium
 de p[ri]mo & tertio id est ut romam
 liceat ep[iscop]is p[ro]uocare & ut clericor[um]
 cause apud suarum p[ro]uinciarum ep[iscop]is
 finiat[ur] iam p[ri]ore anno etiam lic
 teris n[ost]ris ad eiusdem uenerabilis
 memorie zosimus ep[iscop]um datis
 in sinu[us] r[ati]o r[ati]o ut ea se u[er]u[m]
 sine ulla ei[us] iniuria paulisper sine
 remus usque ad inquisitionem statu
 torum concludunt[ur] & nunc de uos
 p[ro]f[er]at u[er]u[m] scitatem ut quem admodu[m]
 eam apud niceam ap[osto]licis facta uel
 constituta sunt sic ea a nobis facias culto
 diri & ibi apud uos ista que in communi
 torio ad uel u[er]u[m] facias exercere
 id est si ep[iscop]us accusatus fuerit & iudi
 cauerint congregati ep[iscop]i regionis ip[s]ius
 ut de gradus de uocorint eum & ap
 pellasse uideat[ur] & confugerit ad
 beatissimum eccl[esi]e romane ep[iscop]um &
 uoluerit audiri & iusto p[ro]f[er]at u[er]u[m]
 ut renouetur ex ament[ur] scribere h[ic] ep[iscop]i
 dignetur quin finitimos & p[ro]p[ri]as
 p[ro]uincias sunt ut ip[s]i diligenter omnia
 requirant & iuxta fidem ueritatis
 definiant quod si h[ic] qui rogat causa
 suam iterum audiri de p[ro]f[er]at u[er]u[m]

mouerit episcopum romanum uel late
resuo presbiterum mittat erit impo
testate ep̄i quid uelit & quid estimet &
sine creuerit mittendos esse qui presen
tes cum ep̄is iudicent habentes haben
tes auctoritate merita quo destinati
sunt erit in suo arbitrio si uero credi
derit sufficere ep̄m ut negotio ter
minum inponant faciet quod sapien
tissimus suo consilio iudicauerit.

Item de presb̄is & diaconibus si ep̄s quita
cundus quod esse non debet cito aut
aspere commoueat aduersus presb̄m
siue diaconum suum & extirminare
eum de ecclesia uoluerit prouidendum
est ne innocens damnetur aut perdat
communione habeat potestatem he
reticus ut finitimos interpellet & causa
eius audiat & diligentius tractetur
quia non oportet eum negari audienti aro
ganti & ille ep̄s quia ut iniuste reiecit
patienter recipiat ut negotium dis
cutiatur ut aut prouetur eius aut
emendetur sententiam hęc utique usque
ad aduentum uerissimorum exempla
riorum niceni concilii inserta gestis
sunt que sibi ibique admodum ipso
quod apud nos fratres ex apostolica
sede directi allegauerunt communi
torio continentur eoque ordine uel
apud uos initialia custodiantur nul
lo modo non talia qualia commemorare

tamen uel uel tolerare cogemur
sed eodem adiuuante misericordia dñi
nri ih̄u xp̄i quo de uasca iustam & pleni
passuri & seruiabuntur organes que nob
etiam nondum ferentibus custodiri debe
ant cum fratre caritate que secundu
sapientiam ac iustitiam quam uident
ut altissimus & iam ipse prospiciet
seruandam si forte aliter se habent can
ones niceni concilii quam uis enim
plurimos codices legerimus sed in qua
inniceno concilio in latinis codicibus legi
mus quem admodum in supra ducte com
municatio inde directas sunt tamen qua
hic in nullo codice greco reperimus in
uenire ex orientibus ecclesiis ubi
perhibentur eadem deinde decreta
posse & iam authenticam esse
magis nobis desideramus afferri ip
sare tuam quoque uenerationem
obseruamus ut scribere & iam ipse
digneris ad illam portionem sacer
dotes hoc est eccle anthiochene alex
andrine & constantinopolitane &
sialus etiam tuę placuerit scitari
ut inde ad nos idem canones apud nos
ciuitatem a patribus constituti uen
ant & potentissimum hoc beneficium
canonibus occidentalibus ecclesiis in
dñi adiutorio conferente quis enim
dubitet exemplaria esse uerissima
concilii in grecis anicenis nodi congre

gati que de tam diuersis locis & denobilib:
 grecis ecclesijs adlata & comparata
 concordant quod donec fiat hoc que in
 munitorio supradicto nobis allegata sunt
 de appellacionibus episcoporum a roma
 ne ecclesie sacerdotem & de clericorum
 causis apud suarum prouinciarum episc
 torum mandis nos usq; ad probationem
 se restaturos esse profiteamur & beatitu
 dinentiam ad hoc nos adiuturam indi
 uoluntatem confidimus coetero uero
 que in nostra synodo agenda uel firmata
 sunt qm supradictis firmis. Examinus coe
 piscopus philippus & asellus presbiteri
 se com fuerunt dignatus fuerit de nota
 faciem scitanti & aliam manu dñi nri tenob
 annis plurimis custodiat beatissimos et
 subscripserunt quoq; alexppius augus
 tinus posichus marinus & coeteri epi

INCIPIT RESCRIPTA AD CONCILIUM
 africanum Cyrillum alexandri episcopi
 authentica concilium com translata de
 greco per innocentium presbiterum
 transmiserunt que etiam in epistole cu
 eodem concilio niceone per memoratu
 presbiterum innocentium & mar
 cellus subdiaconum ecclesie cartha
 giniensi scobonifatio episcopo ecclie romane
 sub die vi kl decemb sunt directe:

CII Dominis honorabilibus scis fratribus
 coepiscopis narelis ualentino sed
 & omnis scie congregacionis in cartha

giniensi synodo congregare. cyrilus salutem
 in dno caritatem uestram seripta ueneratio
 nis ure multa habentia querimonia cum
 omnibetiam per filium nrm innocentium
 presbiterum suscepi quibus uobis speratis
 ac de sermone ecclie uepissima exempla
 ria exauthenticis synodo apud niceam cui
 tatem metropolim bythinie asclis patrib;
 constituta atq; firmata sub nre fidei pro
 fessione nre dilectioni porrigamus uide
 domini honorabiles fratres salute pref
 eunte necesse habui per harum latorum fi
 lium nrm innocentium prbm fidelissima
 exemplaria exauthenticis synodo in ni
 cea ciuitate bythinie habita ure cari
 tate dirigere quod in ecclesiastica his
 toria requirentes inuenietis de pascha
 uero ut scripsistis nuntio uobis xou kl
 maias nos futura iudicione celebrare
 & aliam manu dñi dñi nri scamuram congre
 gacionem custodiat quod optamus kl ffr

INCIPIT EPISTOLA ATTICI EPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI AD EOS DEM.

CIII Dominis scis merito beatissimis fratrib;
 coepiscopis narelis ualentino uel epre
 rit karissimis in synodo apud carthagi
 nem habita constitutis atticus episcopus per
 filium nrm marcellum subdiaconum
 urm seripta ure dilectionis cum omni
 gratiarum actione suscepi dno gratias
 agens quod merui tantorum patrum
 benedictionem perfrui dominis bea

tissimi fratres. scripistis sane ut aetis
 simos canones apud niceam in ciuitate me
 zopolim bythinie a patribus constitutos
 sub fidei ad stipulatione dirigam & quis
 est qui communem fidem uel statuta apa
 tribus firmata suis fratribus deneger
 quaderet per eundem filium meum nar
 cellum subdiaconum uestrum nimum
 festinantem sicut statuta sunt in nicea
 ciuitate a patribus canones in integro
 uti uisistis direxi perent at pro me plu
 rimam uia scia congregatio orare iubet
 & alia manu dñi scitatem uestram custo
 diat quod optamus scilicet fratres

**INCIPIT EXEMPLARIA CONCILII NICENSI
 DIRECTA SUB DIE VII KL DEC BR POST CONS
 GLORIOSISSIMORUM IMPERATORUM
 HONORII XII ET THEODOSII VIII
 AGRVS TORIS BONIFATIO VRB ROM EPS**

CII
I Credeamus in unum dñm patrem om
 nipotentem uisibilem nec non &
 inuisibilem creatorem & inanu dñm
 nr̄m ih̄m xp̄m filium natum ex patre
 unigenitum hoc est ex substantia pa
 tris dñi ex dō lumen ex lumine dñi ue
 ram ex uero natum non creatum eius
 dem cum patre substantie per quem
 omnia facta sunt celestia & terrena
 qui propter nos homines & propter
 salutem nr̄am descendit & incarna
 tus est & homo factus passus est &
 resurrexit tertia die ascendit in ce

lum uentur us inde iudicare uiuos & mor
 tuos & in sp̄m sc̄m eos uero quid dicitur erat
 tempus quando uenerat & quia ex nihilo
 factus uel ex alia substantia uel essen
 tia aut mutabilē aut conuertibilem
 filium dī dicunt anathematizat ca
 tholica & apostolica ac ecclesiastica sim
 bolo fidei & iam exemplaria statuto
 tam eiusdem concilii nicei ad memo
 ratas pontificibus annexa sunt sicut
 superius per omnia continentur que
 nos luceat erum conferri necessariū
 non esse credimus

**INCIPIT EPISTOLA CONCILII AFRICANI
 AD PAPAM CELESTINUM VRB ROM EPS**

CV
Domino dilectissimo & honorabili
 fratri celestinum aurelius palan
 nus antonius tutus seruius dī cerent
 us fortunatus martinus ianuarus
 opeatus celticius donatus theodius
 uincencius fortunatianus & ceteri
 quinque uersalia africano concilio
 carthagini affuimus optarem us
 siquidem admodum scitatus de ad
 uentu apianu letatos uos fuisse mis
 sis per compresbiterum nr̄m leonem
 litteris intimaunt ita nos quoque de
 eius purgatione hec scripta canle
 citiam mitteremus esset profecto
 & nr̄a & ur̄a modo alacritas certior
 nec prospera uiderentur que adhuc
 de audiendo quam de audito precesse

Aduente sane ad nos scilicet fratre
& quo episcopo faustino concilium con-
gregauimus & credimus ideo cum
illo missum quoniam sicut per eius operam
presbiterio antea reddidit ut fuerat
ita nunc possit de tantis criminibus
athrabacensis obiectis colauoran-
te purgari cuius tanta acta mira
na flagitia decursu anni concilii
examen inuenit ut & morati patro-
cinium potius quam iudicium ac
defensoris magis opera quam iudis
coptatoris iustitiam superarent
nam primum quantum obstitit
omni congregatione diuersas in-
iurias ingerendo quasi pro
mane asserens privilegia & uolens
eum a nobis in communionem susci-
pi quem tua scitias credens appel-
lasse quod prouare non potuit
communione reddiderat quod mi-
nime tamen licuit quod etiam ges-
teram melius lectione cognoscens
et iduano tamen laboriosissimo
agitate iudicio eam diuersa eide
obiecta afflictissimi querere
mus uel moras coepiscopi nostri fa-
ustini uel tergiversationes ipsius
apiarii quibus nefandas turpi-
tudines occultare conabatur de
iudex iustus fortis & longanimis
magno compendio persecauit

64
teteriore quippe ac putidioris obfinatione
compressa quae tantam libidum coenum in
pudertia negotiationis bolebat obruere
deus eius conscientiam coartantem
& occulta quae in illius corde tantam
quam inuoluta criminum iam damnabat
etiam hominibus publicante repente
in confessione eunctorum obiectorum
flagitiorum dolosus negator erupit
& tandem de omnibus incredibilibus
obprobriis ultroneus seipsum conuicit
atque ipsam quoque nostram spem qua
eum & credebamur & optabamus
de ampudendis maculis posse pur-
gari couertit ingemit ut nisi quibus
nostram maeritiam unotantum solacio
mitigauit quod & nos laborare diu-
turmoris quæstionis absoluit & suis
uulneribus quale cumque medellâ
& summa ac sua conscientie reluc-
tante confessione prouidit domi-
ne frater prefatio itaque diuice sa-
lutationis officio inpendio deprec-
mur ut deinceps aduras aures
hinc uenientes non facilius admit-
tatis nec a nobis se communicatos
in communionem ultra uelitis accipere
quia hoc etiam niceno concilio defi-
nitam facile a duertor uenerabili-
tatis nam & si de inferioribus cleri-
cis & laicis uidetur ibi precaueri
quantomagis hoc de episcopis uoluit

obseruari nec in sua prouincia communi-
one suspensi ac uis scitatis propere uel
indebite uideantur communionis res-
titui presbiterorum quoque & sequen-
tium clericorum improbare fugia-
sicut te dignum est repellat scitatis
tua quia & nulla patrum definitione
hoc ecclie derogatum est africanis
& decreta niceni siue inferiore gra-
dus clericos siue ipsos opus suis metro-
politani aperitissime commiserunt
prudenter siue que uiderunt que-
cumque negotia in suis locis abior-
ta sunt finienda nec amicum prou-
dentis gratiam scilicet de futuram
qua aequitas apud sacerdotibus &
prudenter uideatur & constantis-
sime teneatur maxime quia uni-
cuique concessum est si iudicio offen-
sus fuerit cognitorum ad concilia
sup prouincias uel & iam uniuersale
prouocare nisi forte quisquam est
qui credat unicuique posse dominum
examini inspirare iustitiam & in-
merabilibus congregatis in concilio
sacerdotibus denegare aut quo-
modo ipsum transmarinum iudi-
cium ratum erit ad quod testatum
necessarie persone uel propter
sexus uel propter senectutis infir-
mitatem uel multas alius impedimen-
tis adduci non potuerunt nam ut ali-

quitamquam ac uis scitatis latere ma-
tantur nullum inuenimus patrum syno-
do constitutum quia illum quod pridem
pereundem coepiscopum nostrum faustinum
tamquam ex parte niceni concilii
inde transmissis in concilio uerboribus
qui accipiuntur niceni a scilicet cyrillo coepi-
stro alexandrine aeclie & a uenerabili
attico constantinopolitano antistite
ex authentico missis que etiam ante
hoc per innocentium presbiterum &
marcellum subdiaconum per quos
ad nos ab eis directae sunt uenerabilis
memorie bonifatio episcopo decessorio
a nobis transmissae sunt in quibus tale
aliquid non potuimus reperire exe-
cutores etiam clericos uros quibusque
potentibus nolite mittere nolite con-
cedere ne fumos montis phanisculi
in eccliam xpi que lucem simplicitatis
& humilitatis diem diuideri cupi-
entibus preferre uideamur inducere
nam de fratre nostro faustino amoro-
iam profusus nefandis nequitis de xpi
aeclie dolendo apudario securum
quod deum pro uitatem hac moderatio-
ne tue scitatis salua fraternitatis cari-
tate ulterius in africa minime pa-
tiatur & alia manu dominus scitatem
uram ac uolengiore orantem pro no-
bis custodiat domine frater
EXPL AFRICANI CONCILII